

„Gazeta” este în fa-
cerea
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dl. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrației, piața mare,
Târgul lui Nr. 30 etajul I.
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
sân 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 47)

Nr. 258.—Anul LVI.

Brașov, Duminecă, 21 Noemvre (3 Decemvre)

1893.

Răsboiu fără sfârșit.

Brașov 20 Noemvre v.

O adevărată declarațiune de răsboiu este față cu noi, Românii dintre Tisa și Carpați, vorbirea, ce a ținut-o dila acesteia în dietă ministrul unghuresc de instrucțiune, conte Albin Csaky.

Nici odată spiritul de vrăjmă-
șiă, de care sunt povățuiri stăpă-
nitorii unghuri, nu s'a dat pe față
într'un mod atât de hotărât și
fără de sfială, cum s'a întâmplat
în cursul desbaterilor de estă
timp a bugetului de culte și in-
strucțiune publică. Din toate părțile,
din sinul tuturor partidelor ma-
ghiare s'au auzit glasuri, cari de
cari mai dușmănoșe și mai răsună-
toare în contra poporelor nema-
ghiare, der mai ales în contra năs-
tră, a Românilor, cari suntem luați
la ochi ca cei mai periculoși și cei
mai urgisiți cetățeni ai statului. In-
trăga dietă ni-se înfățișază ca o adu-
nare de conjurați în contra limbei
și a naționalității noastre.

Intre cele mai insuflete strigă-
ri de „eljen” și între aplausele
tuturor deputaților declară minist-
rul Csaky, că de cinci ani de zile,
de când este el ministru, n'a fă-
cut un singur pas, n'a adus o
singură lege și n'a dat o singură
ordinațiune, fără de-a nu fi avut în
vedere numai și numai lățirea și in-
florirea culturii unghuresc, la care a ni-
săuit neîncetat în paguba culturii
naționale a poporelor maghiare.
El a spus-o acum curat și lim-
pede, că numai în interesul ma-
ghiarisării a adus legea pentru
Kisdedovuri, legea pentru pensio-
narea învățătorilor, legea pentru
urcarea salariilor învățătoresci; de-
asemenea în interesul maghiarisării
a dat și toate acele ordinațiuni des-

potice, cari ne răpesc somnul și
liniștea.

În ce privește legea pentru ur-
carea salariilor învățătoresci, minist-
rul a declarat, că acesta a adus-o
numai pentru ca guvernul să potă
câștiga o influință asupra numirei
învățătorilor noștri, ăr decă sco-
pul nu s'ar pută ajunge, decă a-
decă confesiunile vor fi în stare
să ridice salariile învățătorilor la
minimumul de 300 fl. fără de-a primi
dela stat nici un ajutor: atunci
va aduce o altă lege, prin care sa-
lariile învățătorilor să le ridice și
mai sus, așa ca confesiunile să nu
mai potă birui nici într'un chip
cu susținerea școlilor lor și să fiă
silite a-le da pe mâna guvernului în
schimbul unui mic ajutor, ce l'ar
primi dela stat.

A mai promis ministrul Csaky,
că va aduce legi nouă, prin cari
guvernului să i se dea mai mare
putere nu numai asupra creșterii
învățătorilor, ci chiar și asupra
creșterii preoților noștri. Va să
dică atât învățătorii, cât și cle-
ricii noștri să fiă educați în viitor
pe gena și sprincena unghuresc.

Chiar și legea pentru Kisdedo-
vuri, care este una din cele mai
nedrepte și mai asupritore legi, a
mai înasprit-o ministrul Csaky,
dând aspre porunci inspectorilor
de școle, ca să nu suferă la Kisde-
dovuri nici chiar nise simple doici,
decă nu vor să bine limba un-
ghuresc.

Până acolo a ajuns dușmănia,
incât un deputat unghur, cu nu-
mele Hévizy János, a cerut, ca să
nu se mai permită înființarea nici
unui asil de copii și nici unei școle
poporale, care nu este maghiară; ăr
ministrul Csaky a declarat, că
decă li-se mai dă voiă confesiuni-
lor să înființeze școle maghiare,

acosta se întâmplă numai pentru-că
statul nu potă răsbi cu cheltuelile,
ca să înființeze pretutinden școle
unghuresci.

În fața acestei prigoniri pe
vieț pe morțe a învățământului
nostru național, nu ne rămâne, de-
cât să facem și noi ceea ce fac
contrarii noștri: să ne unim pute-
rile și să luptăm până la cea din
urmă scinteia de vieț pentru apă-
rarea limbei și a culturii noastre ro-
mănesci. Să facem tot ce ne stă
în putere, ca să susținem școlile
noștre naționale, ăr când acesta nu
ni-ar mai fi cu putință, să ne adu-
cem aminte de strămoșii noștri,
cari luptau mai mult pentru limbă
decât pentru vieț, și să căutăm
a paralisa prin iubirea și devota-
mentul nostru pentru limbă și na-
ționalitate uneltirile vrășmașe. În
tote împrejurările vieții noastre pu-
blice și private, în sinul familiei,
la conveniri, în localuri publice, pe
stradă, c'un cuvânt pretutinden
cărurarii români a datorința de-a
fi totuși apostoli și predicatori
ai iubirei de limbă și de națiune.
Cu deosebire trebuie să ne îngrijim
pentru lățirea școlilor naționale
romănesci în sinul poporului nos-
tru, hrănindu-i spiritul și destep-
tându-i iubirea de neam și cons-
ciența națională cu cartea romă-
nescă.

Românii să nu lase a mai fi amă-
giți de vorbe gôle. Lupta e de-
clarată acum mai mult ca totdeauna
și ar fi o neiertată greșelă de a
crede și măcar pentru un mo-
ment, că în aceste împregiurări ar
mai esista la contrarii noștri și cea
mai mică bunăvoință față de cauza
noastră. Nici la darurile lor să nu
lăcomim, nici în slujba lor să nu
dorim a intra.

Șovinismului cu șovinism să-i

răspundem și să facem pe duș
manii limbei și ai culturii noastre
romănesci să înțelegă odată, că până
va mai curge o picătură de sânge
prin vinele Românilor, el nu va
lăsa să fiă naționalicesce ucis, și
până ce va mai pută rosti un cu-
vânt, el își va reclama cu tărie
drepturile și libertatea ce i-s'au
răpit.

Ce să facem în timpul iernei?

Din Bihor, 27 Brumar 1893.

Noi, Românii din Bihor, putem fi
mulțumiți, că în anul acesta bunul
Dumnezeu a binecuvântat munca noastră,
rôda anului acestuia este mulțamitoare,
vitele ni sunt grase, nutreți pentru ele
avem de ajuns, c'un cuvânt putem
privi cu mulțamire la agonisita noastră de
estimp, care ne asigură un trai mai
ușor ca într'alți ani mai puțin roditori.

Aflându-ne în iernă, ne punem rôtă
după captor și despoindă curcuruz, vor-
bim, ne sfătuim despre lucrurile și tre-
bile noastre, mai ascultăm câte-o poveste,
ciumelitură, hore și în acest postu co-
rind: acestea sunt datini frumoșe din bă-
trâni, pe cari noi încă le ținem cu drag,
și-i bine așa, fraților.

Deră în timpul acesta al progresu-
lui uriaș, ce-lu facu toate poporele, cari
pe'ntrecute se silesc a se lumina și în-
țelepti pe sine pentru binele și traiul cât
mai ușor al lor, avem și noi trebuință
de-a căuta și alte căi, pentru-că acum nu
ni sunt destule mijlocele de mai înainte
pentru vieț și pentru păstrarea mai vir-
tosă a scumpei noastre limbi romănesci, ci
trebuie să lucrăm și noi mai mult cu
minte. Timpul iernei este foarte potrivit,
ca acum împreună și în bună înțelegere să
îndreptăm mintea și silința noastră spre
afierea mijlocelor folositoare întru binele
și folosul nostru.

Averea cea mai mare, ce o avem,

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

DEMONII.

(Urmare).

Nobila Teresa plantă în inima mea
un sentiment de bunătate, și poesia ochi-
lor ei șterse din mine toate amintirile ne-
plăcute de mai înainte. La câte-va șeptă-
mâni, după ce i-am câștigat amorul, în-
cercai aspra datorință cătră mine însu-mi,
de-a o părasi pe timp de un an. Deși
posedam o cultură universală mai înaltă,
pentru că cetisem mult, și Alfons încă
mă învățase mult a cunoșce ființa și spi-
ritul artelor, cu toate acestea simțiam
în mine un impuls intern și o necesi-
tate imperativă de-a însuși unele cunoș-
cințe positive, spre a nu apăre mai in-
cult, decât amanta mea.

Pentru aceea mă dusei cu Alfons la
Paris, pentru ca la Universitatea de acolo
și la alte isvóre spirituale de acolo, să-mi
îmblănesc cunoscințele mele.

Mă pusei deci cu pasune pe studiu.
Totu a treia și primiam câte o epistolă
dela Teresa, la care răspundeam imediat.
În epistolele mele o purtam prin stradele
Parisului, prin salele de prelegere ale uni-
versității, prin concertele și galeriile de artă,

prin grădini și păduri, prin piețele de
flor și paseri și — prin inima mea. Epis-
tolele ei nu conțineau un material atât
de variu, ca ale mele; cu toate acestea
însă conțineau cu mult mai mult și for-
mau pentru mine o adevărată necesitate.

Alfons, care nu putea petrece mult
la un loc, părasi Parisul după trei luni.

— „Maurus” duse el cătră mine, când
era să plece, „Maurus, vrău să merg
puțin până în Italia, picioarele nu vrău să
mi dea pace”.

— „Și Suleica?” întrebai eu zimbând.

— „Nu pot fi tot-d'una în persônă
la femeia mea; cu cugetul însă sunt tot-
d'una la ea, or în ce loc m'ași afla”.

— „Der decă i vei deveni infidel?”

— „E imposibil; tu sci bine, că nu
sunt în stare să-mi cumpăr altă femeie”.
Și într'adevăr, Alfons cheltuse cu mult
mai mult din averea sa, decum presupuse
mamă-sa. O mână streină plana deja asu-
pra casei sale; ără celelalte posesiuni, ce
le avuse, nici una nu mai purta numele
de Conihout. Cu toate acestea el nu
se arăta îngrijat. „Până ce am încă mij-
loce, până atunci vrău să consum”, dăcea
el; „o existență mică, circumspectă, nu în-
semneză a trăi. Când odată nu voi mai po-
sede nimic, atunci o să mă fac eremit”.

N'am putut trece cu vederea împre-
jurarea, că amicii și cunoscuții lui Alfons
când mă vedură prima dată, să spăriară de
mine și unii dintre ei nu erau în stare a-și
ascunde sentimentele lor de antipatiă față
de mine, nici mai târziu, când să întâmpla
a conserva cu mine. Ceea ce profetise acelu
pictor în grădina bunei mele, încă se îm-
plinesc: am observat, că fetele tinere, în-
trând eu în vre-o societate, se adunau la
olaltă și privind spre mine, rideau. Pe
unii îi vedeam că simțesc ore-care com-
pătimire față cu mine; eu însă nesocoteam
atâtu compătımirea, cât și batjocura, și
mă purtam cu o deosebită sumeție și cu
un dispreț colosal; cu mai mare dis-
preț mă purtam față de ômenii frumoși
și față de acele opere artistice, cari re-
presentau frumșeta.

Departa de ochii Teresei, de vocea ei
dulce și de cuvintele ei blânde, consolătore,
simțiam că să încuibă în sufletul meu
erăși îndoiala; devenisem moros și res-
pingător și ômenii mă judecau, ca pe
un om obraznic, care merită cu totu
dreptul față, ce o posedă.

Și fiind-că cunoscuții lui Alfons apar-
țineau acelor cercuri, cari aduceau frum-
șetă în toate aparițiunile ei din vieț și artă
un cult deosebit, de aceea amărăciunea

mea afla totu mai mult nutremânt; de
aceia după ce Alfons părasi Parisul, mă
retrăsei totu mai mult din societatea lor.
Cu unul din ei conveneam însă adese
ori; el mă atrase, fiind-că iubia frumșe-
ța mai puțin, decât ce era streină, rar.
Cu toate acestea să opra câte odată totuși
în galeriile de tablouri înaintea astor-fel
de opuri, cari reprezentau numai frumșe-
ța. Și decă lă certam pentru ast-fel de
întimplări, el avea datina a-mi răspunde:
„Frumosul totuși e frumos”. Câte odată
reflectam asupra acestor cuvinte și com-
param pe Teresa cu acele fete tinere, cari
le vedusem, și atunci imi diceam, că Te-
resa nu s'ar pută pune lângă acelea, fără
de a se afla vătămă; cu toate acestea imi
diceam: ea posedă mai mult, ca ceea ce
este frumșeta. N'ași schimba cu ea nici
pentru Venus. Și nici odată nu-i scieam
epistole mai intime, decât după ast-fel
de momente.

Der Venus aruncă un tăciune după
mine și acela luă foc.

Intr'o zi, după o plôie caldă de véră,
treceam peste Pont neuf; mergeam în-
cetu, gândindu-mă la Teresa, care tocmai
imi scris: „Sunt o filosofă de totu rea.
O virtute principală a filosofilor, anume
paciența, am perdut-o, și deși o caută cu

ne sunt fiil noștri; aceștia, luminați cu învățătură și sfaturi bune, vor ajunge omenii cinstiți și harnici de a trăi în lume. Trebuie deci să ne îngrijim mai pe sus de toate de luminarea minții lor. Școala, ce-i drept, își face datoria, dă tineretului esența dintr'ensă, n'ar trebui s'o părăsescă de tot, căci ușor se întemple, că din ceia învățată, până se ajungă om mare, își uită cele mai multe, și acesta, în zilele de acum, este o mare pagubă pentru ei și pentru totu' nămolul nostru.

Placu-i tinerimei noastre cântecile, poeziile, istoriile, pe cari le cetesc cu drag, decât le au la îndemână. Ei, d'ar decât nu prea au pe ce le cumpăra, ori nu știu de unde să și-le câștige, în lipsă își cercă alte petreceri: în sburdălnicii, în ședători, ori în povestirile și vorbele viclene și blăstămate ale unor stricați și păcătoși. De aceea, fraților Români, ar fi bine să stăruim cu toții, ca în serile lungi de iernă tinerimea să petreacă câte-unu' césu' ori două la școlă; d'ar nu numai ei, ci și omenii mai bătrâni să meargă acolo, petrecându-și timpul în luminarea și înțeleptirea minții. Școala ni-ar putea fi tuturor nu numai cel mai folositor, ci și cel mai plăcut loc de petrecere.

În timpul mai nou, urmându-și exemplul streinilor, cari pe toate terenele vieții dau înainte, au început și unii frații ai noștri, mai ales cei din părțile bănățene, a pune mare pondă pe cântările armonioase bisericesti și naționale, pe cari tinerimea noastră le învață cu drag. Corurile de plugari, căci de acestea e vorba, cultivă simțimintele religioase la tinerime, ér poporului îi întind o plăcere, bucurie și fală prin aceea, că fiil și ficele lor știu preamări în modu' atât de frumos pe Dumneșeu, încât pe ei îi face a uita toate grijile lumesci și le înalță inimile și sufletele la Părintele cel din ceriu.

Nu cred că fiil unu' lucru mai de folos pentru tinerime, decât chiar corurile vocale; de aceea, iubitorii frați, îndemnați-vă cu totu' adinsul fiil a merge s'era la școlă, acolo sub conducerea preotului și învățătorului să se deprindă în cântările bisericesti și naționale, să citească cărți și diare, istorii, poezii, cărți despre lucrarea pământului și despre prăsirea vitelor, povești și alte scrieri de petrecere. Acolo se vor deprinde tot-odată și în vorbirea curată a dulcii noastre limbi românesce și astfel se vor deprinde a iubi și îmbrățișa totu' ce-i românesc.

Să privim chiar și numai la poporul unguresc, care nici el nu se află pe o treptă așa înaintată a culturai. Ei mai în toate comunele lor au reuniuni de cultură, au localuri anume, unde adunându-se, citesc diare și cărți și așa se cultivă și luminează. Mulțumită Domnului, și noi a-

venim mulți cărțurari în sinul nostru; de ce să nu urmăm exemplul lor și mai ales alți popoarelor și mai înaintate? Să mă credeți, multu' folos au corurile, căci prin ele tineri și bătrâni învață a-și prețui religiunea, a cerceta s. biserică, a se lumina și înțelepti pentru toate lucrurile din viață. Poporul nostru pentru nimic nu are mai mare aplicare, ca pentru reuniunile de cântări séu coruri vocale, cu cari ar putea sta în legătură și câte-o bibliotecă populară, așa că s'era, cântându-și și vorbindu-și, ar putea afla cu toții o prea nobilă, folositoare, frumoasă și plăcută petrecere.

La voi mă adresez, fraților preoți și învățători; să ne străduim prin toate mijlocele a atrage poporul și mai ales tineră generațiune, făcând și fete, la înființarea acestor coruri séu reuniuni de cântări, cari vor fi cu timpul premergătoarelor societăți salutare. Timpul de grea ispită ne impune tuturor o lucrare încordată, căci la casă contrar e temere, că prin nepăsare poate veni asupra noastră o pierdere nereparabilă, care va nimici simțimintele, obiceiurile noastre strămoșesti și în locul lor cu încetul vor veni altele noue: — pierrea noastră.

Nu-i de lipsă, cred, a mai aminti aici despre scopul ce se urmărește prin școlile de stat și comunale, prin bibliotecile populare ambulante streine, prin premiarea unor învățători de-ai noștri ș. a. Acestea toate țintesc la sdruncinarea credinței poporului nostru în viitorul existenței sale, toate tind la sădirea unor simțiminte streine în tinerimea noastră și la pierrea neamului.

Să ne punem d'ar cu toții, poporul și conducătorii, pe lucru, căci a sunat ora a unsprezecea; să ținem poporul în strinsă unire frățească și să începem, fără a ne descuraja de pedec, cu înființarea societăților de cântări, lucrându-și prin acestea neincetat pentru luminarea poporului și izbândă va fi atunci a noastră, noi vom rămâne Români, precum Dumneșeu ne-a lăsat.

Crișianului.

CRONICA POLITICĂ

— 20 Noemvre.

În lumea politică europeană bântăie de unu' timp încoace o bolă multă supărătoare pentru diplomați și politici, e bolă așa numitelor: **crise ministeriale**. Crisele acestea au izbucnit, ca la poruncă, în Roma, Paris, Madrid și Belgrad. Mai însemnate sunt cele două dintâi, adică crisa din Roma și crisa din Paris. Crisa din Italia este urmarea unei triste afaceri de corupțiune. În ședința dela 23 Noemvre a parlamentului italian, s'a dat cetire unui raportu' foarte compramițător pentru fostul guvern i-

talian. Elu' a fost acuzat, că a ascuns cea mai însemnată parte a espunerilor lui *Bianchi* despre operațiile la „Banca romană” și că cu toate înșelăciunile lui *Tanlongo* acesta a fost înălțat la rangul de senator. Numirea acesta a scandalizat pe Italiani și apoi guvernul mai era acuzat și cu aceea, că a luat banii dela numita bancă, pentru scopuri electorale. Guvernul italian *Giolitti*, în urma acesta, și-a datu' dimisia. Se crede, că viitorul guvern italian va fi format sub președința lui *Zanardelli*. — În stare foarte critică este și Franca în ceea ce privește crisa ministerială. Guvernul *Dupuy* dându-și dimisia, acum se vorbește, că va veni la putere *Spuller*, despre care se susține, că ar fi prietinu' alți Nemților și că n'ar simpatiza de loc cu Rusia. Până acum nu s'a formatu' unu' nou ministeriu franceș.

Cine a fost urzitorul convenirilor **flotelor franceso rusesci**? Cu întrebarea acesta se ocupă în fôia catolică-orleanistă „*Gaulois*” din Paris, *Arnost Deudet*. Nu e adevărat, d'ice acesta, că Papa dela Roma ar fi urzitorul buneii înțelegeri dintre Rusia și Franca, și că de aceea Francesii trebuie să-i fiă mulțumitori. Din contră, Franca însă-și, séu mai bine șis ministru' afacerilor străine francesi, *Flourens*, a fost acela, care ținându' s'era de dorința lui *Leo XIII* pe timpul iubileului séu, a mijlocit apropierea între Țarulu' și Scaunulu' papal. Indată după încheierea păcii Rusia a trimis unu' reprezentant diplomaticu' la Vatican. Adevăratu' urzitor al convenirilor flotelor russo-francese, d'ice *Deudet*, a fost Țarulu' *Alexandru III*. Insu-și. Elu' arată câte piedeci s'au fost pusă alianței ruso-francese, d'ar toate au fost zadarnice, căci ea totuși s'a făcutu' faptă, în urma stăruințelor Țarului.

Infrățirea româno-slovacă.

Scim, că nu de multu' studenții români dela universitatea din Budapesta au fraternizat cu colegii lor slovaci dela aceeași universitate. Păcatu' numai, că această alianță nu s'a manifestat prin faptă, când cu adunarea studenților maghiari pentru a demonstra în favoarea proiectelor bisericesti-politice ale guvernului. Atunci tinerii români au protestat, Slovaci însă, ori n'au fost de față, ori au tăcut.

Destulă că exemplul tinerimei române și slovace din Budapesta, care a încheiat între sine frățietate, a fost urmat și de tinerimea română și slovacă din Viena.

În privința acesta i-se scrie diarului național slovacu' „*Narodnie Noviny*” din Viena, între altele:

„Se simte lipsa unei solidarități a națiunilor asupra pe baza intereselor lor comune, și o asemenea solidaritate, ba putem d'ice înfrățire, s'a întemplat în 22 Nov. 1893 între Români și Slovaci. Într'o s'era, când societatea studenților români era întrunită mai mult din întemplare și nu oficială, veni neașteptat Slovacia ca să-i viziteze, dându-le să cunoscă, că ei (Slovaci) au venit să facă causă comună cu colegii lor români și să petreacă o s'era cordială și sinceră cu ei, care să contribuiescă, ca să se p'ată înțelege și cunoscă mai de aproape între sine. Visita în masă a studenților slovaci a surprins pe frații noștri români, căci ei n'au crezut, că Slovacia vor veni fără de invitare. Primirea a fost mare, izbucnirea entuziasmului și a bucuriei a fost momentană. Când am intrat ne-a primitu' Dr. *Beu* cu unu' discursu' plin de spirit și într'ega societate a cântat apoi imnul nostru „*Hei Slovane!*” Români au cântat surprinștor de bine imnul nostru și au exprimat chiar foarte corect cuvintele. Dr. *Blaho*, care a mulțumit pentru această primire, d'ice: „Am venit la Români, ca frați la frați, căci decât și nu ne unesc același sânge, ne unesc interesele noastre comune, cari formeză baza frățietății noastre.” Mai departe, d'ice că trebuie să o spună de părere de rău că Slovaci încă n'au înaintat așa de mult, ca Români, căci ei n'au învățat încă nici măcaru' „*Deșteptă-te Române*”. Convenirile mai dese însă vor îndrepta toate.

După aceea s'a cântat imnul naționalu' român. Insufletirea cresc în fiă-care momentu' și se manifesta în aplausele continue, ce au însoțit executarea unor cântece slovace, care a fost cerut de frații noștri români cu multă insistență. Tonulu' elegiac, melancolic al cântărilor slovace făcu asupra fraților noștri români o impresiune adencă și multe cântece naționale române s'era cu cântecele noastre. Foculu' român-latin este împreunat în cântecele românesce cu gingașa și liniștita elegie slavă, și de aceea există în privința acesta unu' câmpu' comunu' patrioticu', în care s'au născut aceste cântece.

D-lu' *Capșa* a desfășurat cauza noastră comună și a dovedit neapărata necesitate a solidarității pentru cauza comună româno-slavă. D-lu' *Capșa* este unu' escentu' oratoru' și cu sgomotoase aplause au fost salutate toate cuvintele sale.

Au mai vorbitu' dintre Slovaci încă câți-va și toți au accentuat necesitatea conlucrării comune pentru salvarea intereselor existenței naționale.

Dr. *Kusy* în mijlocul însufletirii generale se provocă la istoria Românilor și a Slovacilor, în care se află motivele ce ne îndemă să ne dăm mâna și să pășim

tot-d'adinsul, totuși nu potu' s'o află.

Priviam spre vestu', spre acele coline a căroră verdăte se arată din când în când printre norii, ce alergau. Ei alergau spre vestu', spre Rouen, la Teresa, spre casa dela țermul mării. Visul inimei mele încă călătorea cu ei, și încă mai departe; elu' se furișă în casa singuratică, în sala cea mare și în încăperile tainice, unde o fericire dulce, sfântă își uită de lumea din afară, cufundată în singurătate la vuetul mării. Deodată mă apucă cine-va de braț — era *Rondel*, care d'icea câte-odată: „*Frumosulu' totuși e frumosu'.*”

— „*Vino cu mine*”, d'ice elu', „*vreau să-ți arăt unu' chipu', unu' portretu'. Trebuie să-l vezi.*”

Elu' mă duse într'unu' atelieru', în care se afla numai unu' băiatu'; unu' chipu' era întinsu' pe rame în mijlocul odăiei. După prima privire a acestui portretu' am simțit, ca și când s'ar fi coborât asupra mea o putere streină și că o apăsare ușoră, plăcută ar fi cuprinsu' într'ega mea ființă internă și esternă. Eu audiam pe *Rondel* vorbindu', d'ar nu înțelegeam, ce d'ice. Icoana înota înaintea ochilor mei într'o mare de aeru' de colore rosa, ce se înalța dintr'o noapte negră, — eu simțiam bătăile inimei mele, până în frunte susu'. Abia putui

pronunța vorbele: „*trebuie să șed.*” — și apoi rămăsei unu' momentu' cu ochii închiși și plinu' de frică. Ce s'a întemplat cu mine?

Din ce în ce însă se făcu totu' mai limpede în internul meu; totuși nu cutezam a deschide ochii. Fost'a acesta o iconă, care a făcutu' astă impresiune asupra mea? N'a pututu' fi alt-ceva. Și totuși d'abia o privisem. Nu sciam alta, decât că acea iconă reprezenta unu' chipu' de femeie până la genunchi și că colorea de căpetenie a chipului era cea roză. Decă ilu' voiu privi din nou, și decât va avé aceeași putere asupra mea, atunci sunt unu' omu' perdutu', cugetai eu. D'ar p'ate că am suitu' prea repede scara, p'ate că numai sângele a fost de vină. Atunci deschisei ochii. *Rondel* sta înaintea mea, îmbindu-mă cu unu' păharu' de vin.

— „*Nu, nu-mi trebuie vinu!*” d'isei eu, „*mi s'a suitu' sângele la capu', ceea ce mi se întemple adese-ori — acum însă mi-a trecut și mă află de totu' bine.*”

Mă dusei érași înaintea iconei. Totul ferbea în mine și acea apăsare ușoră, plăcută érași mă cuprinsu', nu însă în gradu' așa mare, ca mai înainte. Puteam sta pe picioare și puteam privi; ba eram în stare de-a privi cu cea mai mare luare aminte.

O, această femeie tineră era de o frumoseță divină. Ea sta, ca și când ar intra la lumină dintr'o noapte roșietică negră. Haina fină, môle, care i acoperea peptulu' și pulpele, nu era de o colore rosa, ci de colore celui mai deschis și finu' *Geranium*. Prin țesătura ei se vedeau șerpundu' nesce nodulete albe de fulgi. Părul ei negru era încolăcit împregiurulu' capului, ca unu' șerpe durmindu', în creștetu' înfiptu' cu unu' pumnal de coralu' roșu deschis. Sprâncenele ei erau ridicate ca aripele unui fluture, ce sboră, și obrazulu' ei de unu' ovalu' admirabilu' se finea într'o bărbie abia puținu' încovoiată. Trăsurile feței ei exprimau o liniște sufletescă senină. Ea mă privia cu ochii ei mari de colorea oțelului și zimbutulu' buzelor ei se părea, că d'ice: „*Te-am apucat!*”

Eu stam înaintea chipului tremurându și când *Rondel* d'ice: „*Originalulu' este mai sublimu', decât chipulu', simțiam cum mi se constringe inima într'unu' modu' dureros.*”

— „*Cine e ea?*” întrebai eu.
— „*O Rusoică séu mai bine șis o jumătate Cerchesă — mai multu' nu știu.*”
— „*Unde ai văzut pe această femeie?*”
— „*Aici, pe când o zugrăvia.*”
— „*Cum o chiamă?*”

— „*Ea are unu' nume rusescu', pe care l'am uitat, d'ar numele ei de botezu' nu l'am uitat; ea se numește: *Suhra*.*”

Eu încetai cu întrebările și observai ușor: „*Trebuie să fiă o ființă foarte frumoasă — și icona este frumoasă; înțelegu': frumoasă ca pictură.*”

— „*Acosta e totulu', ce poți spune despre ea?*”

— „*Așa e!*” răspunsei eu, și cu aceea am părăsit atelierulu'.

— „*D-ta ești unu' barbaru!*”, strigă *Rondel* în urma mea, după ce eu, pentru ca să fiu singuru', mergeam repede mai departe.

În internul sufletului meu am aflat convingerea, că s'a întemplat ceva extraordinaru' cu mine; de aceea lamentam: „*O, Tereso, stéua păcii, nu-mi apune!*”

Eram atrasă cătră acea iconă cu o putere demonică, și eu fugiam de ea, precum fugu' omenii cei norocoși de morțe. Eu mă depărta de casa și de strada în care se afla; fugi de Parisu', — fugi la Teresa.

— „*Tereso, sunt cuprinsu' de frigu' și de visuri înfricoșate — permitemă a mă însănătoșa la tine!*” așa îi d'isei și cădui în brațele ei.

înainte în unire. Intre discursurile și toas-turile diferite se cântau cântece române și slave. Un tinerț român înțonă un solo, cântând o cântare istorică românească și seceră laudele generale ale tuturor celor de față. Zelosul și neobositul domn Vaida de Voevod a toastat pentru conducătorii noștri Mudron, Stefanovici și Daxner. D-lă Comșa își ridică paharul în sănătatea junimei române și slovace, pe care o așteptă o mare problemă. Să înțelege, că n'am uitat nici de martirii noștri și atunci entuziasmul a ajuns la culme.

SCIRILE ȚILEI.

— 20 Noemvre.

Conferența episcopescă. În palatul din Buda al primatului *Vasary* s'au întrunit Joi toți episcopii romano-catolici și greco-catolici; au lipsit numai episcopul romano-catolic din Ardeal, *Lönhard*, și episcopul greco-catolic din Oradea-mare *Mihailă Pavelă*. Cu totul au fost de față împreună cu primatele, 17 episcopi romano-catolici, apoi episcopii greco-catolici Dr. Victor *Mihalyi* (Lugoșu), Ioan *Szabó* (Gherla), ca reprezentanți alți arhidiecesei greco-catolice a Blășiului vicarul capitular Ioan *Moldovană*, apoi episcopul rutenă Ioan *Valy* (Eperjes) și abatele de la Pannon-Halma, Hipolit *Fehér*. În ședința dintău cardinalului primat a cetit răspunsul papei la memorandumul episcopilor și raportă asupra celor întemplate dela ședința din urmă, pe terenul bisericesc politic. Se încinse o via discutiune asupra acestei cestiuni, se alege o comisiă compusă din cardinalul *Schlauch* și din episcopii *Steiner* și *Hornik*, care să compună proiectul unei scrieri a episcopatului în cestiunea bisericescă politică. După aceea s'a cetit o scrisore a ministrului *Csaky* cu privire la *autonomiă* și s'a hotărât răspunsul, ce se i-lă dea. Asemenea s'a discutat și s'a rezolvat și afacerea limbei de propunere la facultatea teologică din Pesta. În urma rugării ministrului de instrucțiune s'a discutat și cestiunea *congruei*; episcopatul a hotărât răspunsul, care se-l dea ministrului, precum și acele dispoziții, ce voiesc să le ia însuși în această afacere.

— 0 —

Petrecerea din Sibiu a „Reuniunii femeilor române pentru înfrumșetarea bisericei gr. cat.“, ce s'a dat la 25 Noemvre n. c., a avut un succes foarte frumos. Ță ce ni-se scrie din Sibiu în privința acăsta: Tineră noastră Reuniune a făcut și până acum foarte mult pentru înfrumșetarea bisericei gr. cat. din loc, așa încât aș pute-o recomanda ca model de imitațiune pentru toate parochiile noastre, fără

deosebire de confesiune. Eu cred, că și la sate s'ar pute înființa astfel de reuniuni, punându-se în fruntea lor preteșele noastre, ori alte femei inteligente. Câștigul ar fi îndoit, căci pe de-o parte amă avé biserici ținute în bună ordine, provădute cu toate cele de lipsă, fără a se apela pentru toate mărunțurile la casele bisericesci, ér de altă parte viața socială încă s'ar desvolta prin convenirea membrilor între sine. Cătu pentru petrecerea dela 25 Nov., împreună cu sorțire de obiecte, meritul pentru reușită este fără 'ndoielă alu comitetului arangiator, constătoru din zelosele d-ne: Maria P. Hârșianu, presidenta Reuniunii; Emilia Tilea, Alexandra Rusu, Constanța Balintă, Cornelia Surdu și Anița Togană, cum și din d-nii: On. Tilea, Dr. Oct. Russu și secretarul Reuniunii Nic. Togană. Dintre domnișore, au binevoit a lua asnră-și sarcina de-a vinde losuri în decursul petrecerei: Minerva Balintă, Dorina Rață, Lucia Cosma, A. Cristea, Zina Moga, Lucreția Popescu, Cornelia Surdu și Silvia Trifană. La meșul nopții a avut loc sorțirea frumșelor obiecte, colectate dela membrele Reuniunii. S'au tras 120 numere de cătră d-ra Cornelia Surdu. După sorțire, petrecerea s'a continuat până la 4 ore dimineța, în cea mai mare animația. Pe cătu de frumos a fost rezultatul morală, pe atătu de frumos a fost de sigur și celă materială. Pe lângă numărösele familii fruntașe din Sibiu, am observat mai mulți inși și din provinciă, ca familia Raicu din Cohalmă, Domșa din Șeicamare, d-ra V. Bârsană dela Făgăraș, Dan-cășiu Borgia, Jurcescu dela Rășinari și alții.

— *Ună participantă.*

— 0 —

Căsătoria civilă. Din parte oficiasă se anunță, că ministrul de justiția *Szilágyi*, a așternut ađi dietei proiectul despre căsătoria civilă, care cuprinde 167 paragrafi.

— 0 —

Curtea română s'a strămutat de la Sinaia la Bucuresci. În ziua de 12/24 Nov. regele, precum și prințul și prințesa moștenitoare, împreună cu micul prinț Carol, au părăsit castelul dela Sinaia, spre a se stabili în palatul din capitală. Trenul regală a sosit la gara de Nord în Bucuresci la 3 $\frac{1}{2}$ ore d. amă. Majestatea Sa și Altețele Loră au fost primiți de cătră ministrii și marii demnitar, cari veniseră să-i întempe împreună cu soțiile lor. Atătu la gară, cătu și pe stradele împodobite cu stindarde tricolore, era adunată o mulțime mare de popor, care salută călduros pe monarch și pe părechia moștenitoare.

— 0 —

Din Câmpia ni-se scrie, că cestiunea ridicări salariilor învățatoresci la mini-

mulț de 300 fl. la ană preocupă, foarte mult și pe conducătorii poporului român din acele părți. La 28 Nov. n. c. s'a ținut în această scop ună *sinodă mixtă tractuală*, în Sângeorgiul de Câmpia, la care au luat parte 12 preoți din tractul Pogăcele, împreună cu reprezentanții miren, totă cam din atătea parochii. Sinodul s'a ținut în localitățile marelui proprietar român d. *Indovică Simonă*, care cu multă bunăvoință primi pe membrii sinodului, încuragiându-i în lucrările lor. S'a adus în discuțiune și apelul direcțiunii gimnasială din Blășiu, ca să se colecteze ajutoare pentru înființarea unui nou edificiu gimnasial în Blășiu, deorece celă de astăđi nu mai e de ajuns pentru numărul celă mare al școlărilor. D-lă L. Simonă fu celă dintăi, care sprigină acestă apelă, nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta, subscriind însuși două acțiuni de-ale băncei „Julia“ în valoare de 100 fl. v. a. Membrii sinodului încă au scris 30 fl., rămânând ca să continue colectele acasă în parochiile lor. Corespondentul nostru se plânge contra nepăsării unor proprietari români, cari nici la acestă sinodă nu luară parte. Raportă amănunțit vomă publica în săptămăna viitoare.

— 0 —

Inaugurarea Hotelului universală în Bucuresci. Marele stabiliment, despre care amă făcută deja amintire, ce s'a clădit pe locul unde se afla mai înainte hotelul Gabroveni-vechi, a fost inaugurat cu solemnitate Dumineca trecută, dându-i-se numirea de „Hotelul universală.“ Despre această solemnitate ni-se împărtășesc următoarele: Intreprindătorul d. I. Mihalcea a întrunit în sêra de Duminecă o societate din cele mai alege. A fost de față primarul orașului, d-lă Filipescu, cu mai mulți consilieri comunali și în număr destul de considerabil și alte notabilități din oraș, reprezentanța presei etc.; amă vădută și cătu-va oșpeți din Brașov. Petrecerea a fost foarte vie. S'au ridicat diferite toast ală căroră șiră l'a început primarul, bând în sănătatea întreprindătorului, a d-lui consilier comunali Mihalcea, și pentru succesul întreprinderii sale. Intre toast musica militară a executat frumöse cântece naționale.

— 0 —

Maghiarisarea în Slovacime. Prețul din Banhid, lângă Kornavna, s'a adresat cătră Episcopul Zalka cu rugarea să anuleze dispozițiunea făcută în urma visitațiunii canonice, prin care a ordonat, ca în Banhid să se predice în limba slovacă. Rugarea este motivată cu aceea, că tânăra generațiune slovacă cunoscă deja limba maghiară. Și precum merg lucrurile în fericița țără a „libertății și a cavalerismului“, episcopul Zalka în cele din urmă a pro-

misă, că va satisface negreșită acestei rugăminte.

— 0 —

Dară. D-lă *Vasile N. Orghidană*, comerciant în Bucuresci, a dăruit „Asociațiunii pentru spriginirea învățecilor și sodalilor rom. din Brașov“, suma de *două-șeci lei noi*. Comitetul Asociațiunii îi aduce pe calea acăsta mulțumirea cuvenite pentru marinosul dară.

— 0 —

Voluntari. În anul 1892—3 au servit, după cum arată un raport prezentat dietei, din Transilvania și Ungaria 1047 de voluntari pe ună ană în armata comună și 181 la honveđi; esamenul l'au depus cu succes 847, la honveđi 169. N'au depus esamenul din cauza bólei 29 respective 7, s'au retras de bună-voe 29 resp. 3. Intre cei căduți la esamenă au fost îndreptățiți a lua parte la instrucțiunea teoretică a anului ală II-lea de serviciu 126 resp. 1; pentru purtarea necorespunđătoare n'a fost respinsă nici ună voluntar dela esamenă. Dintre voluntari pe ună ană, cari au trebuit să facă și ală II-lea ană, la număr 163 resp. 13, s'au însinuat la esamenă 72 resp. 4, dintre aceștia au depus esamenul cu succes 47 resp. 1, au căduț 25 resp. 3.

— 0 —

O profesoră română în pensiune. Din Blășiu ni-se scrie: D-na *Leontina F. Negruțiu*, profesoră la școla superioară de fete din Blășiu, după ună serviciu de 15 ani, plină de activitate, zel și devotament pe terenul educațiunii și instrucțiunii fetitelor române, la cererea propriă a fost trecută, cu 1 Octomvre a. c., în pensiune.

— 0 —

Căldarulă plugarului pe an 1894, constătoru din vre-o 9 côle de tipar, cu un bogat cuprins literar pentru popor, cu felurite scrieri economice, mulțime de poesii frumöse, totă felulă de povețe pentru trebuințele Țilnice, câteva pagini de glume, proverbe, găcitur și alte multe. Acestă Căldară, redigat de Ioan *Georgescu*, se pôte cumpăra dela Tipografia A. Mureșianu în Brașov, dela Librăria Ciurcu în Brașov, dela Societatea de Consum în Blășiu, cum și dela toate librăriile din țără. Prețul 25 cr., cu porto cu totă 30 cr. Pentru România: 80 ban.

— 0 —

Concertulă virtuosului de clavir Emil Sauer, care are un mare renume în lumea musicală, va fi Marți la 12 Decemvre în sala hotelului „Central Nr. 14“. Atragemă atențiunea asupra acestui interesant concert. Intrarea: Stalulă I fl. 2., Stalulă II fl. 1-50, Locă închisă fl. 1, Galeriă fl. 1, Parter 60 cr., Studenții 40 cr. Informașuni la librăria Zeidner.

Și pe când zăceam în brațele ei, mă cuprinse un simț straniu: Eram de totă fericit, simțind cum bate inima ei la peptul meu, și imă închipuam, că Teresa are fața Suhrei. „O, abundanță de fericire! O, amoră prea fericit!“ gândeam eu și acopeream cu ochii închiși fața ei de ne-numerate sărutări.

„O, Maurus“, șopti ea retrăgându-se încet și ridicându-și capul. Eu o priviam atunci și deși fața ei era cuprinsă de o fericire nespūsă, totuși se depărtă totă foculă din inima mea și de pe buzele mele, — mi se strângea inima — și mă decep-tai ca dintr'o beție.

Eu o condusei la un scaun și mă aședai lângă ea; mâna mea se recea într'a ei — priviam în deșert și-mă doriaam mărtea.

— „Maurus, tu ești bolnav“, dicea densă.

ÉR eu, care venisem la ea, spre a petrece mai multă timp și spre a fi vindecat de densă, eu răspundeam: „Nu, Tereso, nu sunt bolnav. În Țilele trecute am pătimit puțin de friguri, acum însă, după ce te am vădută pe tine, mă afu mai bine și mâne voi pleca érași la Paris, spre a-mă continua studiule.“

— „Deja mâne? O, e prea curând“,

dise ea și mă cuprinse cu mânele după cap. O, inimă curată, plină de amor, cugetai eu, mai bine vreau să te mintă, decât să-ți cauzez durere. Atunci imă închise ochii și închipuindu-mă, că aș îmbrăși pe Suhră, sărutam cu pasiune pe Teresa și i șopteam cuvinte fragede de amor. Conștiința mă mustra, inima însă mă apăra și în această contradicere internă aflamă plăcere și chin. ÉR după ce începă a inopta, aduse Teresa lumină și mă conduse în odaia, unde erau cărțile.

— „Ce faci filosofii tăi?“ o întrebai eu.

— „Filosofii mei? ah! cred că sunt foarte nemulțamiți cu mine. Dér au și totă dreptatea; de multă timp nu m'am mai ocupat cu ei. Mai deunăđile, când luai pe unul, — mi se pare era Montequieu — mă rușinai de prafulă, ce zăcea pe elă, și după ce cetii întrinsulă cătu-va timp, se închise cartea, ca de sine, și o voce internă imă șopti: Cugetele tale se află airea, nebună amoresată.“

Aceste cuvinte ale ei imă străbătură adencă în inimă și depuse un sărut pe fruntea curată a Teresei. Apoi începămă a ceti și a schimba idei înalte și seriöse, și admiram spiritul ei clar și judecata ei fină. — Era deja târđiu, când mă con-

duse în odaia, în care era să dormă, și pe când ea imă dicea: „Maurus, nópte bună! ér decă peste nópte te-ai afla cum-va rău, atunci ciocănesce la părete! Eu te voi auđi; pentru că mă voi afla în odaia laterală — atunci o îmbrăși cu foc și cugetai în mine: dormă lângă ingerulă meu păđitor!“

ÉR când în Ția următoare mă depărtai dela Teresa, aveam convingerea, cum că o adoram, ca pe o ființă curată, sublimă, dér că nu o iubiam. — Și cu cătu mă depărtam mai tare, cu atăta mă cuprindea o frică despre ceea ce era să urmeze. Apoi când intrai în locuința mea din Paris, aflai pe masă o scrisore dela Rondel, în care se dicea: „De séră te conduc în visită la Cerchesa. Așteptă-mă pe la nouă ore!“

După ce cetii aceste vorbe, căđui pe un scaun și începui a tremura în totă corpulă. — Incetulă cu incetulă deveni mai liniștit; imă diceam, că această ființă în natură va face pôte cu totulă altă impresiune asupra mea, decât icóna, și că pôte că chiar prin Suhră voi fi vindecat de pasiunea mea febrilă. Da, imă disei, voi merge acolo și voi lupta contra acestei puteri misteriose și pôte că voi învinge. Aceste trei „pôte“ imă sunau în sufletă, ca

rostite de o voce streină, batjocoritore.

Erau mulți ómeni adunați în salónele Suhrei și eu cunoscem pe ei mai mulți; erau amici și cunoscuți lui Alfons, din a căroră societate mă retrăsesem de lună de Țile. Ei mă salutau cu mirare și réclă.

După câte-va momente penibile auđi dintr'un salon lateral un risă pėtrundătoră, a cărui voce simțiam, că este vocea Suhrei. Și pe când tocmai eram agră-ită de cine-va, se arată figura Suhrei în ușă. Ea stătea acolo, ca în icónă, dér de sute de ori mai frumösă și mai sublimă. Nu-mă aducă aminte, decă s'a spăriat și ea de mine, când îi fui prezentat, pentru că stăteam cu ochii plecați spre pământ; nici aceea nu-mă aducă aminte, decă vorbi cu mine ceva și că ce i-am răspuns. Dér când într'un târđiu imă ridicai privirile asupra ei, ea își așintise ochii ei mari, vineți asupra mea, și espresiunea feței ei triumfătoare părea, că dice: Te am apucat.

Eu ștam înaintea ei, precum stă un luptător cu arma ruptă înaintea învingătorului său.

O impresiune deosebită despre persoana ei nu m'am putut căștiga în acea séră; mă aflam într'o ast-felă de stare de iritațiune, încâtă totulă se învărtea înaintea ochiloră mei. Când venea în apropierea

Credincioasele case vechi. Sub acest titlu se scrie din Varșovia următoarea istorică amuzantă: Șeful suprem al poliției generalului Klejgels a dat de curând următoarea ordonanță unică în felul ei care poartă data de 11 Oct. a. c. În această ordonanță se dice: „Toți proprietarii de case sunt obligați a vopsi casele lor pe jos cu colorii mai vii precum: verde, roșu, sau albastru, pentru a nu da nici un motiv poporului pentru demonstrații.” Pentru a lămuri această ordonanță este de observat că toate casele în Varșovia sunt vopsite de mai mulți ani cu o colorie neagră pe jos pentru a păși ast-fel casele de murdăria de pe strade. Această colorie neagră a făcut impresia unui doliu general asupra unui înalt funcționar delegat de la Petersburg și acesta a fost destul pentru a aduce lucrul acolo ca casele din Varșovia de aici înainte să îmbrace o haină mai vie.

- o -

Concert. Reuniunea bărbătească de cântări din Brașov va da Duminecă 3 Dec. și Marți 5 Dec. 1893 în sala hotelului „Central Nr. 1”, sub conducerea d-lui Rudolf Laffel și cu concursul Societății filarmonice, un concert cu următorul program: „Klärchen auf Eberstein” baladă pentru cor de I. Rheinberg, 2) „Trei cântece de crăciun vechi boheme” cor amestecat și solo aranjat de R. Riedel. 3) „Lands-Knechts leben”, ceru bărbătesc de K. Hirsch. Începutul la 8 ore seara.

- o -

NECROLOG. **Dominica Galea**, nasc. **Sipotariu de Alutanu**, soția d-lui Ștefan Galea, secretar la banca „Transilvania” în Clușiu, după suferințe îndelungate a răposată la 29 Novembre n. în anul al 48-lea al etății și al 28-lea al căsătoriei. O jălesce întristatul soț cu două fiice ale sale și alte rudeni. — Fi-i țărina ușor!

Bine s'au purtat!

Foile ungurești din Clușiu aduc scrieri despre o adunare a studenților universitari de-acolo, ținută la 30 Noemvre, cu scopul, ca să compună programul unei adunări de onoare, din sinul căreia să fie salutate reformele bisericești politice ale guvernului, adică să se facă așa, cum s'a făcut în Budapesta mai zilele trecute.

În lipsa unui raport direct, ne mărginim a estrage din foile din Clușiu decursul acestei adunări. Ea s'a început la 6 ore d. a. la clubul universitar, prezidându-l tinerul maghiar *Herepei Iván*. Când au venit la ordinea zilei reformele bisericești-politice, tinerii români universitari, în număr de 50, intrară în sală. D-lu *Alexandru Bohățel*, unul dintre brioștii noștri studenți universitari, a cerut cuvânt, declarându-l, cum dicu foile un-

resci, că voesce să vorbescă în numele filorului națiunii române.

Cuvintele d-lui *Bohățel* au fost urmate de manifestațiunile juste de aprobare ale tinerilor români universitari, er Ungurii făceau sgomotu asurător. Când furia „nobililor” fii ai lui *Arpad* trecuse toate marginile, președintele adunării se sculă și cu îngâmfare asiatică strigă câtu putu: „În numele reprezentației filorului națiunii române nimeni nu poțe vorbi; aici n'are dreptu să vorbescă, decâtu cetățenul universității maghiare”. Făcură apoi ce făcură și detraseră d-lui *Bohățel* cuvântul, pe motivul absurd, că nefind înscris, n'are dreptu de-a vorbi. În urma acesta se născu în sala adunării unu sgomotu infernal, căci tinerii maghiari strigau ca scoși din minți: „nincs joga”, „nincs joga” (n'are dreptu). Brioștii noștri tineri încă nu rămăseră datorți.

Se sculă apoi unu altu tineru român, *Getie*, care a cerut ca cu ocazia adunării dela casa orașului să fie înscris între vorbitori și unu tineru român, care să reprezente părerea contrară. Declară mai departe, că tinerii români desaproba adresa de felicitare către guvern și voescu să-și exprime părerea în ședință deschisă. Totu în acestu sensu a vorbit și unu altu tineru român, *Orosu*.

Înainte de ce ar fi intrat în sala adunării tinerii români, universitarii unguri luaseră deja unu proiectu de rezoluțiune, propus de-o comisiă; proiectul acesta însă, la protestarea Românilor, a fost retras.

După acesta președintele a pus întrebarea, decă dorește tinerimea, ca în cesțiunea reformelor bisericești să se țină o adunare sărbătorească la casa orașului? apoi că doreșu ei, ca în adunarea acesta să se vorbescă numai pentru reformele guvernului? Tinerii maghiari au răspuns cu *da*, Românii însă cu *ba*?

Vedându tinerii români obraznicia și răutatea cu care universitarii maghiari au trecut peste îndreptățile lor dorințe, au cerut, ca votul lor separat să se ia la protocol — adunarea însă a hotărât, că acesta nu se poțe; nu este însă în contra de-a însă în protocolu părerea vorbitorilor români.

O fôia din Clușiu, vrându să dea icôna acestei adunări, dice:

„Forma esternă a adunării a fost în forțe mare nerânduială. Scaunele și cuierile s'au ruptu, sgomotul și larma erau asurător și președintele a fost silit să suspendeze de două-ori ședința, fiindcă nu se mai putea auzi nici unu cuvânt. La fapte însă n'au degenerat lucrurile. Se crede, că în urma acesta planul „adunării sărbătorești” va fi părăsit, căci e temere de-unu scandalu”.

Se pare, că fôia ungurească ar voi să

facă vinovați erăși pe tinerii noștri români, și să încarce procederea scandalosă și nejustă a „nobilei” tinerimi maghiare, în căra Românilor. Om cu minte sănătoasă însă nu mai poțe să credă ați unor minciuni ordinare, prost acoperite — căci deja din trecut e multu pre cunoscutu spiritul stirpei arpadiane din Clușiu, decâtu să mai stea cine-va la îndoială, că s'ar fi îndreptat. Năravul din fire, n'are lecuire, și noi din parte-ne numai felicită putem brava noastră tinerime română din Clușiu pentru atitudinea ei energică și românească!

Slovacii și volnicia ungurească.

În orașul slovac *Tisov* bărbații naționali slovaci au avut să porțe o luptă crâncenă în contra volniciei ungurești, prin care locuitorilor acestui oraș li-s'a impus pe nedrept și în contra legei dare pentru școala de stat maghiară, fără confesiune, ce a fost înființată încă la 1882. Această școală, în puterea articolului de lege 38 din 1868, trebuia să se susțină din visteria statului, der administratorii unguri și unguromani au aflat iute chipul, prin care să introducă unu aruncu general asupra comunei. Orașul *Tisov* n'a protestat îndată și n'a întrebat, cine are dreptul a decide unu aruncu la dare asupra locuitorilor comunei, fără decisiune comunală. Urmarea a fost, că darea impusă cu forța s'a încasată mai departe dela toți.

Reprezentanța orașului se trezi în fine și apelă de nenumărate-ori în contra nedreptei și ilegalei procederi. Der toate au fost înzadar. S'a decis să se încasseze darea mai departe și au și plătit toți afară de d-nii *Ștefan Daxner* și de fii săi: *Dr. Samuel* și *Ioan Daxner*. Aceștia au refuzat categoric plata acestei dări nedrepte. În urma acesta se n'țelege, s'a adus execuțiune asupra proprietății lor și s'a publicat și licitațiune.

Familia *Daxner* a apelat, der ministeriul instrucțiunii publice respinse recursul celorlți prizoni și ordonă să se încasseze o dare regulată și anumită pentru anii următori. Fisogăbirul înțelese îndată, ce are să facă și duse execuțiune pentru anii trecuți asupra restului, ce rezultă din prescrierea pentru anii viitori. Slovacia făcură recursu de-adeptul la ministeriu, rugându-se, că decă odată se încasseze o dare nedreptă, cel puțin funcționarii să se țină de ceea ce e prescriș și să nu vră să încasseze cu forța și dări pentru anii trecuți, ce n'au fost de locu prescrișe, adică despre cari nu s'a dîșt mai nainte, că au să fie plătite de locuitori până la o sumă anumită.

Der guvernul rămase mut până astăzi în această afacere și în timpul acesta judecătoria a pus la cale licitațiunea pro-

prietății familiei *Daxner*, ce era fixată pe ziua de 13 Noemvre 1893.

În 4 Noemvre respectivii adresară ministrului de instrucțiune *Csaky* o telegramă în care se rogă, ca să li se dea răspuns la plângerea, ce au fost adresat' încă în 23 Septemvre ministeriului și în fine să mai rogă să se sisteze licitațiunea.

N'a sosit nici unu răspuns. Respectivii așteptară 2 zile și apoi au adresat' Maiestății Sale monarhului o telegramă, în limba slovacă, de următorul cuprins:

„Maj. Sale Impăratului și Regelui *Francisc Iosif I* în Viena. — Judecătorii maghiare ne silesc să plătim în *Tisovo* o dare pentru școala neconfesională de stat, pe care statul în puterea legii trebuie să o susțină din propriile sale mijloce. Suntem creștini și Slovaci. Avem școlile noastre slovace confesionale și nu suntem obligați a susține învățătoria neconfesională maghiară. La reclamarile noastre nici nu ni se dă răspuns și suntem prizoni cu licitațiune, care e fixată pe ziua de 13 Noemvre. Ne rugăm prea plecat pentru sistarea licitației, pentru esaminarea afacerii și pentru liberarea noastră de sarcina nedreptă. Supușii cei mai credincioși — *Vedua Ștefan Daxner*, *Dr. Samuel Daxner*, *Ioan Daxner*.”

Dela Maiestatea Se însă asemenea n'a sosit nici unu răspuns. În locu de acesta — dice „*Narodnie Noviny*” — s'a ținut licitația și obiectele secestrate s'au vândut pentru unu preț de nimic. Din norocire nu erau mai de loc cumpărători și obiectele ajunseră astfel erăși în mâinile proprietarilor lor. Acum afacerea este terminată și Slovacia au fost covârșit și învinși, der erăși va veni o nouă licitațiune și cu ea se va încinge o nouă luptă, până va veni césul liberării!

Literatură.

A apărut *Abecedarul*, pentru școlile populare, compus de *N. Ieremievici-Dubău*. Viena, în editura i. r. a cărților școlastice. 1893 Prețulu 24 cruceri. Cartea e bine ajustată și legată în scôrțe tari. Într'unu număr viitor al foii noastre, vom face o dare de semă mai amenunțată asupra acestui *Abecedar*.

Compasu românesc, anuaru financiaru pe anul 1892. Redactat de *Petra-Petrescu*. Anul I. Sibiu, Tiparul Tipografiei archidieceșane 1893, Tipăritu cu spesele institutului „*Albina*”. Broșură 8° formatu mare, 68 pag. Prețulu 50 cr. seu 1 leu, porto 5 cr. seu 15 bani. De vândare la autoru în Brașov și Socec în București.

Cuprinsul: Institutele române de bani din Transilvania și Ungaria, in-titutele de bani maghiare și sășeci din Transilvania

mea, simțiam ca unu curentu magneticu, ce venea dela ea spre mine, și decă să aședă pe câte unu momentu lângă mine, n'aveam puterea de a mă ridica, voindu a mă scula. — Imi întorceam fața, pentru-ca să nu mă agrăescă; și ea nici că să adresa către mine, der imi sufla cu evantaliul un parfum tare, strein, asupră-mi. Simțiam bine, cum că între mine și ea avea să se petrecă ceva deosebitu, era acesta numai contrastul înfiorătoru al uriciunii mele față de frumșeța ei; seu era alt-ceva mai mult? Nu puteam face deosebire; der cum că dinadinsu să aședă lângă mine, — acesta o sciam pozitivu. După ce se sculă de lângă mine și se amestecă printre ceilalți oșpeți, mă depărta și eu din sală și din casa ei. Am fugit totă noptea, fără de a sci prin care strade, până la ziua; atunci d'abia observai, că ajunsei dincolo de *Vincennes*. Apoi mă aședai în erba umedă. Acum abia aflai, ce este amorul, și că acestu amoru mă va nimici și când sôrele să arată pe orizontu, atunci esclamai în extas și dorință ferbinte: „*Suhra!*”

Da, era elu, amorul, pasiunea, și eu luptam de gēba contra lor. De aci încolo începui erăși a căuta societatea acelor

cunoscuți, pe eari îi ocolisem de luni de zile; o făceam acesta, ca să pot conveni câtu de desu cu *Suhra*. Tot-dēuna, cându mă privea, avea pe buze acelu suris victorios; er când vorbea cu alții, atunci privirea ei mă căuta pe mine. Tot-dēuna căuta a-se aședă câtu mai aprôpe de mine și a-mi sufla cu evantaliul acelu strein parfum. Ea nu vorbea cu mine, der ochii ei albastri, puțin cam răci, deveneau câteodată ca pătruși de fulgere, ceea ce îi dedea feței ei ceva provocatoru. Eu imi diceam, că ea nu putea să aibă altu interesu de mine, decâtu din deșertăciune; ea observase de sigură, cumcă pasiunea mea pentru dēna era ceva extraordinaru, că era o pasiune fără scăpare.

O, *Terese!* stēua păcii mele, pentru ce apui?

Într'una din zilele lunei lui *Martie*, mă dusei în păduricea din *Boulogne* și după ce mă preumblai câtuva timp, mă aședai pe verdēță lâng'o cărare laterală. Tocmai scrisesem o epistolă *Teresei*, care-mi dase multu de lucru, căci nu aveam curagiul a-i cauza durere, der nu puteam da expresiune nici unor simțeminte, cari nu le aveam. Povara chinuitoare, ce imi apăsa inima, se depărta încet, după ce mă aș-

edai în tufșul de brad. Din când în când străbătea până la mine zuruitul trăsurilor, de pe locurile de preumblare; umbra brașilor se legăna încet pe pământul luminat de sôre și eu căui într'o situațiune, pe care o are cineva înainte de-a adormi, fiindu tare ostenit.

Atunci auzi nise pași apropiindu-se de mine și unu parfum tare suflându asupra mea; când privi în sus, — pași *Suhra* înaintea mea, se aședă lângă mine și dîșe: „Potu vorbi astăzi cu *D-ta*?”

În mine tremura totu; cercam a mă reculege și a căuta cuvinte, ca să-i răspund; în fine gângăvii.

— „Nu-mi pot aduce aminte, ca să mă fi retrasu vre-o dată dinadinsu dela această onore”.

— „*D-ta* nu ești sincer. Poți să privești la mine cu consciință curată?”

Sunetul voci ei era la această întrebare domol și confidențial, ceea-ce-mi dedu curagiul de a o privi în față.

„O, de n'ăș fi făcut' o acesta nici odată! Privirea acestor ochi vineți închiși rece și ferbinte, încuragătoare și demândătoare, liberă și misterioasă mă captivă și oftându imi întorsei privirea spre pământu.

Atunci dîșe ea cu voce domolă, șoptitoare:

— „Încă în sēra aceea, când te vedui prima dată, fiindu în casa mea, cându mă aședai lângă *D-ta*, ț'ai întorsu fața de către mine. — Așa de tare îți displăcu?”

— „Această întrebare e grozavă”, — dîșei eu.

„Încă nu v'a spusu nimenea, câtu sunteți de frumôsă?”

— „Prea de multe ori! Dela *D-ta* aș voi să audu alte ceea, — mă simtă atrăs de *D-ta* într'unu modu particularu. *D-ta* nu ești unu lingșitor; ești mândru, și credu, că ești în stare să urăști, — acesta imi place mie. Ast-fel suntu bărbații în țera mamei mele, în țera *Cerșesilor*: tari! Eu iubescu țaria. — Ce iubesc *D-ta*?”

Dulce ca musica era tonulu, cu care mă întrebă, ceea ce mă seduse la următorul răspuns: „Pentru ce mă întrebă? *D-ta* sci ce iubescu eu!”

După acesta urmă o pauză, în care aveam simțulu unui criminalu, care își așteptă sentința. Ea sosit și era dulce și ducătoare la peire.

O mână môle ca catifeua se aședă domol pe a mea, și când eu tresării, dîșe *Suhra*:

în an. 1888 în ordine cronologică; Institutele române în an. 1892 în ordine alfabetică, bilanșurile lor și conturile de profit și pierderi; Tractatul popular despre efectele său hărățile de valoare, procurarea și îngrijirea lor; Monedele principale de aur și argint în valută austriacă, prețului nominal, fără agio.

Calea spre înavuțire.

de I. Dariu.

7. Economisare și păstrare.

I. Dedarea la păstrare.

(Urmare).

Ōmenii cu minte și cu cumpănire bună în lucru sunt tot-d'auna mai păstrători și mai înfrânați. Omul risipitor, ca și cel sălbatic, totu se capătă prăpădește fără a se mai gândi la ziua de mâine, la vremea de lipsă. Celu cu minte gândesc la viitor, la familia sa și la aceia, cari atâră de îngrijirea lui. Câte nu-și ia pe capu, omul care se însoră! Unele lipsuri are celu necășătorit și altele celu cășătorit, și odată cășătorit, trebuie necontenit a se gândi, cum se facă, cum se dirigă, cum se-și întocmescă lucrurile, ca lipsa și sărăcia să nu trecă niciodată preste pragu în casa sa, și pentru ca copiii săi mai târziu să nu fiă siliți a aștepta dela mâna streinilor, și ast-fel să nu fiă spre povară, ci spre binele societății omenesci.

Economisarea și păstrarea, care are de scopu aceste, este o datoriă de frunte pentru oricare. Neingrijirea capului de familie și risipa femeii în casă sunt grăpa în care se astrucă pentru tot-deuna fericirea și îndestularea acelei case. Unu tată, care prăpădește în cărți, sau cu beutura o parte însemnată din ce câștigă, er familia și-o ține în lipsă și în suferință, face unu mare păcatu în lume; decă mōre e și mai rēu de familia lui. Cu tōte acestea, forte multu din tōte stratele societății omenesci onorează calea acēsta greșită și ast-fel în locu ca lipsa și suferința din lume să se mai împuțineze, ele crescū pe ȳi ce merge.

Cei mai multu trāescū peste cātū au. Alērgă du, a mārīre și strālucire, după plăceri și petreceri trecătoare; oftēză ȳiua și nōptea după bani, punu la loteriă, cumpēră losuri, cā dorā dorā va da unu norocū orbū peste ei, ca de-odată să se facă bogăți, ca apoi din clipita aceea să încēpā mai multu a risipi și a-se desfrēna în petreceri de totu felulū. Banulū nu fe-

ricesce pe omulū risipitorū, ci ilū nenorocēscē.

Multu ōmenii suntū tare muncitorii și străduitorii, și ast-felū câștigă forte multu, dēr ce folosū, cā nu știu cum să păstreze.

Dedarea la păstrare nasce de cele mai multe-orī din pofta de a ne îmbunătăți viața și de a-le asigura urmașilor o poziția mai bună în lume. Spre scopulū acesta oculimū risipa și desfrēnarea și ast-felū începemū a fi păstrători, sau cruțători. Dēr suntū multu, cari cumpēră unele și altele numai pentru-cā le găsescū ieftine, pe prețuri bagatele, și alt-felū n'ar avē lipsă de ele. Cheltueli micu pe lucruri ce nu suntū neapērātū de lipsă, ducū la lipsă, la sărăcia. Pe de altā parte dāndū banii pe nimicuri de acestea, numai pentru-cā suntū ieftine, ne dedāmū a fi risipitori și altā-datā la alte lucruri. Cicerone ȳicea, cā: „Cine n'are ptima de a cumpēra, are o rentā sigurā. Multu suntū rāpīți de dedarea de a cumpēra ieftinū: Aici este ceva de totū ieftinū, hai sē cumpērāmū!” — Decā ilū întrebū: „Ai D-ta vre-unū folosū dela lucrurile acestea?” Elū iți rēspunde: „Acum n'am nicu unū folosū, dēr nu-mī cerū de māncare, vorū fi ele odatā și de folosū”. Multu ȳicū așa, și forte multu cumpērā așa.

E de trebuință, ca fiā-care omū în anii tinereții și ai bărbăției să caute a-și câștiga mijlocele de lipsă pentru a putē trăi liniștitū și îndestulitū în anii următorii și la sfērșitulū sēu să potā lāsa și urmașilorū sēi mārārū cātū de puținū. Nu potē fi nimicū mai tristū, decātū, ca unū omū bătrānū, care a dusū o viață muncitoare și bine plătītā, să ajungā în strimțōrea de a-și cerși pānea sa dela alții.

Decā e omulū păstrătorū în tinerețe, la bătrānēte nu numai cā are ce-i trebuie, dēr potē fi în stare de-a ajuta și pe alții, cari din felurite pricinū n'au pututū pune încă nimicū de-o parte, însă tot-d'auna așa, ca niciodată să nu trecā peste venitele sale. Omulū tinērū potē avē unū viitorū strālucitū decā lucrū cu străduință și cheltuesce cu cruțare.

Înteleptul Socrate indemna pe tații de familiā a urma pe aceia dintre vecinii lorū, cari știu întrebuița înteleptesce venitele lorū și dela ei să ea pildā. La păstrare te dedai ușorū, decā vrēi. Doi ōmenii muncitorii, cari au întocmai totū celeași trebuințe și totū celeași venite, deși de totū micu, unulū însă fiindū mai cheltuitorū ȳice, cā nu potē pune nimicū

de-o parte, ba nicu nu-i ajunge să trāescā; celalaltū dimpotrivā nu numai cā trāiesce din acelu venitū micu, ci mai pune ceva și la casa de păstrare. Celu dintāiū ajunge cu timpulū unū cerșitorū, er alū doilea unū capitalistū, unū omū cu avere.

„Sărăcia”, ȳice Johnson „este o mare dușmanā a norocului”. Ea prăpădește fără indoelā libertatea omului și împiedecā pe omū de a să putē îndeletnici cu virtutea. Toți aceia, cărora din ore-cari pricinū lipsa le este înpāimântătoare, trebuie se simțā îndatorirea de a învăța să urmeze regulele de păstrare, pe cari le-au urmatū ōmenii întelepti, cari au trāitū înainte de ei, pentru-cā fără acelea nimeni nu potē ajunge bogatū prin munca sa, er cu acelea nimeni nu potē fi sārācū”. De aceea Cicerō a numitū economisarea: fiica prevederii, sora cumpētării și mama libertății.

Cine-va începe a se deprinde cu economisarea, va bāga de sēmā îndatā, cā ea nu este nicu decum o sarcinā grea de purtatū, sēu vre-unū meșteșug greu de învățat; în curēndū va vedē, cā din cānd în cānd punēndū cāte ceva de-o parte, i face o mare plăcere, i ridicā starea sa moralā și spiritualā și i dā neatērnarea personalā. Dedarea la păstrare dā omului curagiu și ilū întāresce totū mai multū în caracterulū sēu. Ea duce pe omū la cumpētare. Ea se întemeiazā pe prevedere și dā virtuții putere de a învinge patimile și inclināriile cele rele din omū. În urmă i împrāstie grijile, ce se ținū roiu de sărăcie și i dā omului speranța sigurā într'unū viitorū mai bunū.

Multu vorū ȳice; „Nu se potē. Vremile acum suntū tare grele și omul e multāmītū, decā câștigā atātā, cātū bagā în gurā și cu cātū se se îmbrace.” Nisce vorbe mai seci, ca acestea nu cunoscū. „Voiesce și vei putē”. Nisce vorbe mai întelepte ca acestea nu gāsescū. Sē aducemū o pildā. Unū paharū de bere în fiā-care ȳi face într'unū anū suma de aprōpe șēse-ȳeci corōne. Cu suma acēsta potē cine-va să asigure urmașilorū sēi după mōrtea sa unū capitalū de aprōpe douē mii de corōne. Unū plugarū iși cumpērā unū plugū și-și plātesce darea, sēu iși îmbracā copiii. Unū paharū de rachiu (vinarsū) pe fiā-care ȳi face într'unū anū la 30 de corōne; în ȳeci anū face o sumā frumușicā. Fiā-cārui omū sārētōșū i stā la îndemānā o mulțime de mijloce de a-și câștiga traiulū ȳilnicū și de a putē pune cāte ceva și

la o parte, numai e vorbā să vrē. Decā nu vrē, cu de-a sila nicu Dumnezeu nu-i dā, și decā n'are, nimeni altulū nu-i de vinā, decā singurū elū.

Dēr omulū nu e datorū a se îngriji numai de elū, ci și cātrā alții elū are o mulțime de datorii de împlinitū. Elū trebuie să gāndescā, cā e făcutū de ziditorulū numai cu ceva mai puținū, decātū îngerii. Ce chiāmare frumōsā are elū pe pāmēntū. Elū trebuie să se gāndescā la chiāmarea sa, la viața vecinicā, la care e pārtașū, la planulū celū mārēțū alū firii și alū prōiei dumnezeesci, la duchulū cu care e îndestratū, la destoinicia sa, la patria sa, la nōmulū sēu, la omenirea întregā. Ce de datorii nu suntū și aci de împlinitū! Viața lui întregā este o țēsăturā neînteruptā de datorii de împlinitū cātrā sine, cātrā alții și cātrā Dumnezeu. Numai una dintre aceste datorii, decā nu o împlinesce, armonia vieții sale se turburā și fericirea se prăpădește.

Omulū, decā se gāndesce mai desū la sine și la pornirile și faptele lui, dā semne de îmbunătățire a sorții sale, de înaintare în tōte.

Fiā-care potē până la ore-care mēsūrā a-și ajuta singurū. Omulū în lume nu este o frunđā aruncatā pe apă, pe care se o ducā valurile lumii, unde voescū ele, ci elu are libertatea și puterea de a se lupta în contra valurilorū lumii și de a-și croi singurū calea, pe care are a merge. Fiā-care omū se potē ridica susū pe scara moralității și a gāndirii; potē sēvērși fapte mārēte în lume; potē trăi retrasū și cumpētātū; potē se îngrijescā pentru vremuri grele; potē se cetescā cărți bune și folositōre, care sē-lū povātuēscā spre bine și înaintare; potē se asculte pe ōmenii învățați și pātiți, dela cari se ia multe sfaturi folositōre; potē în sfērșitū a-și întrebuița viața sa ast-felū, ca să urmeze întocmai chiāmării sale pe pāmēntū, împlinindū voia celui ce l'a trimisū aici și l'a făcutū domnū și stāpānū peste tōte fāpturile de pe pāmēntū.

(Va urma.)

Filosofulū Diogene.

(Urmare).

Venindū într'o ȳi ore cine la Diogene spre a-lū primi de învățacelū altū sēu, Diogene i dēdū o șuncā în mână și-i ȳise, să mērgā după dēnsulū. Acesta, fiindu-i rușine a merge cu șunca în mână după elū, o lāsā josū și se cam mai duse. Nu multū după aceea Diogene se întelnesce cu elū

— „Eu gāndescū multū la D-ta—Maurus!”

Simțirile începeau a mē pārāsi și esclamai: „D-ta?”

— „Da, eu. Știu multe despre D-ta, — am întreatū pe cunoscutii D-tale, și ei mi-au spusū totulū?”

Plinū de spaimā întrebai eu: „Ce întelegi D-ta sub „totulū” —?”

— „D-ta ai o mirēsā, — cānd te vei cununa cu dēnsa?”

— „O, fiți cu cruțare!” mē rugai eu și imi pleca-i capulū spre peptū.

Tereso, — cānd m'ai vedea tu lāngā acēstāfrumōsā femeie, cu trādarea pe buze și cu remușcarea în sufletū!

Atunci adause Suhra: „Numai decā ai deveni fericitū! Eu nu potū crede în fericirea conjugalā.”

— „Și pentru ce nu?”

— „Pentru-cā fericirea este scurtā er cășătoria lungā.”

„Acēstū rēspunsū mē surprinse.

— „Incā n'ai cugetatū nicu-odată asupra acēstui lucru?” mē întrebā ea zimbindū, apoi învăluindu-se în mantelulū ei, continuā tremurāndū:

— „Mi-e frigū. Sē mergemū; condu-te-mē! Vreau să mē mișcū puținū.”

Apoi își puse brațulū sēu într'altū meu, forte domolū, forte delicatū, și totuși mi se pārea, cā mē cuprinde o furtună ferbinte. Doriam, ca să se întēple o minune; mi-ar fi plăcutū, cānd dumbrava s'ar fi prefăcutū momentanū într'o vale sălbaticā din Caucas sēu într'o oasā din Sahara.

— „Sē mergemū mai iute; mie așa 'mī place”, ȳise ea, „și sē-mī povestescū despre mirēsā D-tale!”

— „Sē mē ertați — acēsta nu potū s'o facū.”

— „Este ea frumōsā?”

Atunci replicai eu:

— „Cum aș putea avea eu o mirēsā frumōsā?”

— „Și pentru ce nu?”

— „Frumōsā dōmnā, odatā a ȳisū unulū, cā eu aș avē o față ca unū măi-muțoiū nefericitū.”

— „Și D-ta creȳi ceea ce spunū ōmenii superficiali? Fața D-tale este nespūs de interesantā; are o putere atrāgătoare magicā — o forță captivātōre. Cānd ești de față, trebuie să privescū neîncetatū la D-ta, er cānd ești absentū...”

Loculū începea a se învērți cu mine — și întrebai încetū: „Și cānd sunt absentū?”

— „Atunci te vedū numai pe D-ta”.

De-odată mē oprii și punāndu-mī mâna mea pe a ei o întrebai: „Suhra, sci D-ta ce ȳici?”

— „Da”.

— „Suhra!” esclamai eu atunci cu celū mai mare focū. „Aici nu vreau să-ți facū o mărturisire, care se nu rēșune mai departe, decātū în inima D-tale. Dēr în momentulū acesta nu potū vorbi cu D-ta nicu despre alte lucruri. Permite-mī, ca să te conducū la trāsura D-tale. De sērā voi veni la D-ta. Nu știu, decā ai vēdūtū deja unū deșertū? Unū deșertū, peste care geniū focului rostogolescū încetū globulū sōrelui și unde raȳele sale crescū în pāmēntū? Unū deșertū, care are visuri nemārginite și furtunū arȳātōre? Undū ast-felū de deșertū sunt eu, Suhra! Fi, te rogū generōsā și bunā față de mine!”

Ea privia în pāmēntū și ȳise încetū: „În acēstū deșertū vreau eu să locuescū.”

Apoi o condusei la trāsura ei; er după ce se depārta, mē întōrsei și eu în cetate, cu sufletulū plinū de așteptare și emoțiune.

Sēra târȳiu mē aflam la Suhra. Ea șēdea într'o camerā micā, care era îmbracatā peste totū în mātase de colōre roșie deschisā. Picioarele ei, așēdate unele peste

altele, sē odihneau pe o perinā de mētase și erau îmbrācate în nisce pantofi cusuți cu firū de aurū. Eu i-am istorisitū viața mea tinērā, copilāria mea, etatea mea de june cu tōte suferințele ei înfricoșate, chiar și efectulū chipului ei. Totulū i-am fostū istorisitū, numai despre Teresa nu am vorbitū. Pe acēstā ființă sfântā, care potē în momentele acelea cugeta la mine cu unū amorū castū, nu cutezai să o atingū cu nicu unū cuvēntū. După ce am isprāvitū cu povestirile mele, o rugai:

— „Și acum, Suhra, spune-mī, ce va fi cu mine?”

— „Maurus”, ȳise ea, „eu nu potū fi a ta, — tu ai deja o mirēsā”.

Acēste vorbe mē lovirā ca unū fulgerū.

— „Pe acea ființă o adorū cu multū mai multū, decātū ca s'o potū înșela”, replicai eu. „Eu nu iubescū pe Teresa; eu te iubescū pe tine!”

— „Tu vrēi să o jertfesci pentru mine?”

— „Suhra, tu ai cuvinte grozave! Ce potū eu face, decā tu mi-ai aprinsū tōtā ființa mea? Sunt eu de vinā, decā potū deosebi frumosulū de uritū? Sunt eu de vinā, decā am crețutū cā iubescū, înainte de a te vedea pe tine? Ceri tu dela mine,

și îi dîse: „Ce felu, pretine, o șuncă a fostu în stare să ne strice totu chichirezul?”

Când se gîndea la viață, filosoful dîcea rîdînd, că tôte afurisanile ce obiceiuitu sî facu în tragedii, au cădutu asupra lui, căci elu era fără casă, fără masă, fără orașu și fără patriă, trăindu de pe-o dî pe alta, dîr că elu punea totu-d'auna taria sa împotriva sorții, natura împotriva obiceiului și drépta judecată contra turburărilor sufletului.

Ôre-cine îl întrebă într'o dî, că la care ôră ar fi mai potrivitu să mănânce. Diogene îi rîspunse așa: „Dacă ești avut, mănâncă când îți place; ér dacă ești săracu, mănâncă când poți.”

Diogene avea ciudatulu obicei de-a se parfuma la picioare și decă îl întreba cine-va, că de ce face acésta, elu rîspundea, că cei ce punu parfumulu pe capu, sîntu proști, că mirosulu din capu sî împrăstie prin aeru în susu, ér decă îl pune la picioare, atunci mirosulu sî suie la nasu.

Unu prăpăditu de omu pusese d'asupra ușii sale inscripția cu vorbele acestea: „Nimicu réu sî nu între pe acésti ușă”. Diogene vîdîndu inscripția dîse: „Bine, dîr atunci stăpănilu casei pe unde va intra ôre?”

Ôre-carî filosofi voiau să-i probeze lui Diogene, că nu esistă de felu mișcare. Diogene sî sculă și începî a se preumbla. Unu filosofu, îl întreba: „Ce faci Diogene; și nu rîspunđi nimicu la cele ce dîcemu noi?”

— „Eu tocmai prin preumblarea mea doboru cele ce dîceți voi”, rîspunse elu.

Decă cine-va îi vorbea din astronomie (sciința despre stele) Diogene îl întreba: „E multă vreme, de când ai venit din ceru?”

Filosofulu Platone, dîcea, că omulu este unu dobitocu cu două picioare fără pene. Diogene luă unu cocoșu jumulitu de pene și se duse cu elu la academie, unde învîța Platone. Aci deschîdîndu ușa scóse cocoșulu de sub haina sa și-lu aruncă în mijloculu scólei dîcîndu: „Ecu omulu lui Platone!” Platone fî nevoitu a mai adauga la vorbele sale, că acelu dobitocu, omulu, are și unghii late.

Intr'unu locu vîdî o turmă de oi cu lâna pe ele pădite de mai multî copii golî, elu dîse: „Aici este mai bine a fi cine-va ôie, decătu copil.”

Intr'o dî Diogene fî chiămatu la unu ospétu, dîr nu vrî să mîrgă dîcîndu, că și ieri fusese la unu asemenea ospétu, dîr că nimeni nu-i mulțumise.

Unu omu ducea o grindă pe umeri, din nebăgare de sémă îl lovesce pe Diogene; cum îl lovesce strigă: „Ea séma! Feresce din drumu!” — „Ce felu”, rîspunse Diogene, dîr nu vei fi vrîndu să mă mai lovesci odată.” Altă-dată întîmplându-se totu unu asemenea carambolu, Diogene

îi dîdî și elu una cu bățulu dîcîndu: „Ia séma!”

Odată întrebându-lu ôre-cine, că ce cere pentru ca să-i tragă o palmă. „Unu coifu” rîspunse elu.

Intr'o dî Midios, nu sciu din ce pricină, îi dădî lui Diogene cățu-va pumnî, dîcîndu-i: „Du-te acum de te plînge și vei fi totu tu pedepsitu”. A doua dî Diogene își trase în mână o mînușă grea de sirmă și-i dîdî și elu lui Midios unu pumnî cătu putu de tare, apoi îi dîse: „Du-te acum și tu de te plînge și vei avé aceea-și pedepsă, ca și mine.”

Preumblându-se într'o dî pe drumu, Diogene vîdî o femeia urită într'o haină prea subțire, elu dîse: „N'ar fi trebuitu o coliviă așa frumósă pentru o pasere așa de urită.”

Atenienni iubiau multu pe Diogene. Intr'o dî unu perde-véră îi sparse butoiulu în care se adăpotea elu. Atenienii îl prîseră și-lu bătură bine în publicu, ér lui Diogene îi dedură altu butoiu.

Perdicas, unu generalu alu lui Alexandru celu Mare îl amenință pe Diogene cu mórtea. decă nu se va duce la elu acasă! Diogene îi rîspunse „N'ai să faci nicu o ispravă cu asta, pentru-că tréba asta aru puté-o face și celu mai micu dobitocu veninosu. Te potu încredința, că Diogene n'are nicu o lipsă de Perdicas, nicu de măriri lui, pentru a puté trăi fericitu și mulțamitu. Deii sîntu slobodî, că dau viața ômenilor, dîr tôte plăcerile ce sîntu legate de densa rămănu necunoscuta acelora, cari nu se gîndescu la nimicu alta, decătu cum se mănăce, să bé și să se parfumeze.”

Cându îl stringea sêrăcia pe Diogene și-lu silea să céră dela cine-va vreun u ajutoru, elu dîcea cătră orî-cine îi eșia înainte: „Dacă ai datu cui-va ce-va de pomănu până acuma, fă și cu mine asemenea! Ér decă n'ai dăruitu până acum nimăru nimica, atunci începe dela mine!”

Odată vîdî pe unu risipitoru mare, că mănăncă de cină numai masline cu pâine, și dîse: „Dacă ai fi prăndu totu-deuna așa, acum n'ai cina așa de réu!”

Diogene dîcea: că dorințele și poftele nemăsurate sîntu isvorulu tuturoru nenorocirilor de cari sufere ômenirea; că ômenii cinstiți sîntu icóna țelilor; că pantecele este prăpastia vieții și că dragostea este tréba celor fără tréba.

Pentru Diogene starea cea mai nenorocită din lume era a fi cine-va bătrănu și sêracu, ér cea mai norocită stare după elu era a fi liberu și nesupus.

Întrebându-lu ôre-cine, care animalu mușcă mai réu, elu rîspunse: „Între cele sêlbatice, mușcă clevitorulu și între cele domestice lingușitorulu.”

Intr'o dî vîdîndu nisce femei spânđurate de ramurile unor arbori, dîse: „Că

nu dau deii, ca toți pomii să producă totu ast-felu de rôde!”

Intr'o dî îi fugi robulu Manes; ômenii îi dîceau să alerge după elu și să nu-lu lase, Diogene rîspunse: „Aru fi fôrte tristu ca Manes să potă trăi fără Diogene ér Diogene să nu potă fără Manes.”

(Finea va urma).

Dragoste la bătrînețe.

În Debrețin (Ungaria) trăsese unu funcționar u inferioru cu numele Miklos, în vîrstă de 70 de ani. Elu are și o femeia de 55 ani. Cu tóta etatea sa înaintată femeia era cam frumósă și cam caprițiosă. Se sulemena în tôte diminețile și se dîchisea frumósu, nădăjduind u, că dór—dór va trage în cursele ei pe vre-unu amorez u.

Dîr tinerii o luau în bătae de jocu, ér bătrînii rîdeau, făcîndu-i cu ochiulu.

Adesea-orî îi dîcea bărbatul:

— Fă, femeia, veđi-ți de rostulu casei, de bătrînețele tale și a-le mele. Nu veđi că ne rîde lumea pe amîndoi și apoi gâtelile tale mă costă parale.

Bătrîna strîmba din nasu și în sufletulu ei de bună-sémă doria mórtea bunulu bătrînu.

Miclos avea unu prietinu intimu cu numele Teško, omu în vîrstă de 60 de ani, veduvu, fostu magazineru la gară și acum trecut u la pensia.

Până acum 2 luni, Teško mănca la birtu, ca toți holteii până i-a dîsu Miklos:

— Mă Teško, haide mănăncă la mine. Ce plătesci la birtu, imi plătesci și mie. Măncarea făcută în casă e mai curată și mai sănătósă; îngrijirea mai bună. Unde mai pui, că stăm u și de vorbă amîndoi la amîdi și sêra mai alesti.

— Că bine dîci... mă învoesc u. De atunci încóce Teško mănca la Miklos. Dîr se vede, că inima lui Teško nu îmbătrînise, căci după o lună începî să facă pe sub ascunsu curte cocónei Miklos. Acesteia încă i-se aprinseseră călcăile după bătrînulu pensionaru.

La masă lui Teško îi tremura mîna de emoțiune, căci ședea lângă „cocóna”. Incepu-se să vie mai de vreme și o gâsea singură. Vorbea cu ea totu așa vorbe cu două înțelesuri.

După masă Miklos, care plecă la slujbă, îl lăsă cu nevasta fără să bănuescă, că babaliciiăștia erau amorezați unulu de altulu, ca doi tineri în primă-vêra vieții.

Dîr unde-și viră draculu còda de acolo fuge pacea. Bătrînii amorezați se sărutau în lipsa lui și la urmă cocóna a spus u amantulu:

— Eu nu pot u trăi fără tine...

— Nicu eu fără mătăluță, rîspunse Teško.

— Ce să facem u...

— Haide să fugim u departe, ca să trăim u singuri-singurei, ca doi porumbei.

— Haide.

Bătrînii se învoesc u și într'o dimineță Miklos se pomenesce fără nevastă. O caută în drépta și în stîngă, dîr ia-o de unde nu-i. Se duce la Teško acasă, dîr află, că și acesta dispăruse. Se întôrce necăjit u acasă și vede, că-i lipsesc u din dulap u cele 2000 de fr., banii pe cari îi economisise sêrmanulu omu din leșóra lui.

Amanții în fuga lor u luaseră și banii, ca să aibă cu ce-și petrece luna de miere. Poliția s'a pus u în urmărirea fugarilor u și se crede, că ei vor u fi prînși în curîndu.

MULTE ȘI DE TOATE.

O comediă din greșelă.

Din China se istorisesc următorulu fapt u amuzant u: Două procesiuni de nuntă eșiau în același timp u pe porțile unui oraș u. Din cauza îmulđelei însé se făcu o învămășală ast-felu că procesiunile se uniră la olaltă. Resultatul a fost u că miresele respective au fost u schimbate și duse la casa ginerilor opuși. Greșela se observă însé abia a 2-a dî, după nuntă, când părechile primiră vizitele amicilor u. Obiceiulu este în China, ca ginerii să nu vîdă înainte pe miresele lor u. Era prea târziu acum pentru ca să se îndrepte greșela și decă ginerii ar fi avut cam tot aceeași pozițiune materială, părinții fetelor u nu ar fi fost u așa de des-amăgiți, însé din nenorocire unulu era bogat u și celalaltu sêracu. De aici supêrarea într'o familiă și bucuria în cealaltă.

2000 de moștenitori pentru 4 milioane de franci.

Tribunalulu din Bruxel (Belgia) judecă acum unu proces u fôrte interesant u și bun u pentru o comediă hazlie și frumósă.

Aprópe 2000 de moștenitori și-au înaintat u tribunalulu doveđile privitoare la drepturile, ce le au la o avere lăsată, în valóre de 4 milioane de franci.

Pe lângă aceia, aprópe în fiă-care dî se anunță alți moștenitori.

Pricina acestei harababuri e testatòra, o femeia mórta decurînd, cu numele Meems din Bruxel.

Ea a hotărîtu prin testament u, ca întrega ei avere să fiă împărțită în părți egale între rude până la 12-a spiță.

Efectulu testamentulu a fost u o ade-vêrată revoluțiă în oficiile stării civile din Bruxel, Anvers, Genf, precum și sate și orașe.

Agențiile lucrîză pe capete, ca să gîsesc u rude de-ale femeii mórte, sciind u negreșitu, că și ele vor u primi o remisă fôrte bună.

Avocați, samsari, agenți de tot u fe-

ca să mă consacrez u filosofiei, când fericirea bate cu ciocane aurite la ușa mea? Vrei tu, ca să mă depărtez u dela tine, după ce mi-ai spus u: „În acéstu deșert u vreau să locuiesc u?”

Ea zăceam la picioarele ei, îi cuprînseseră amîndouă mînilé și-mi apăsai fața pe ele.

— „Maurus!” dîse ea duios u, și când privi în susu, îi strălucea în ochi o ast-felu de seducere, de care mă spăria. Mi se părea, pentru unu moment u, ca și când nu m'aș u afla pe pămînt u înaintea unei ființe omenesci. Mă luau ametele și dîsei:

— „Suhra, cu privirea acésta ai putea să răpesc u pe unu om u la mórte și osândă! Cine ești tu?”

Atunci își puse mînilé sale, care miroseau a parfum u de rose, pe ochii mei și dîse:

— „Nu întreba atât u de grăbit u!”

Eu însé intrabai înc' odată și mai rîstit u:

— „Suhra, cine ești tu?”

— „Eu sînt frumșeta, ce voesc u să te împac u!”

Uimit u am luat u mînilé ei de pe ochi-mi și am privitu în fața ei, care avea acum o expresiune mândră.

— „Suhra, tu ești divină!” esclamai eu și sărutai pòlele vestimentulu ei. „Tu te lași a fi iubită de mine, cel u mai uritu dintre toți muritorii? O, te voiu iubi cu pasiunea și foculu timpurilor trecute, pe când ômenii își aduceau încă aminte, că unu titanu fură pentru ei foculu din ceru! În sufletulu meu vei ceti visuri, mandle și strălucitòre, ca ochiulu tîu, și inima mea îți va cânta imnuri forte, ca marea în furtună și dulce, Suhra, dulce ca cânteculu priveghitòrei într'o sêră de Maiu!”

Atunci, ea își puse mînilé pe capulu meu și jucîndu-se cu pèrul meu, dîse încet u: „Maurus, tu ești unu om u minunat u!” Și în privirea ei lucea érași aceea tentațiune nedescrîptibilă. Eu o întrebai cu sfilă: „Suhra, de unde ai venit u tu; venit ai dintr'unu abis u negru, séu din stele? Căci nu-mi apar u o ființă pămîntescă.”

Cu o mișcare repede își scóse săgéta din pèrul ei, care i cădî pe umeri și brațe, ca nisce șerpî: „Vino”, dîse ea șoptind u, „să te leg u, sclavule periculos u!” și imi înfășură cu elu încheieturile mîni-

lor u. Pe când făcea ea acestea, pe mine mă cuprînseseră unu simț u neplăcut u și dîsei: „Suhra, puté-vei tu iubi pe unu sclavu?”

— „Da, cu mult u mai tare, ca pe unu stăpănu!”

— „Și nu te va supêra nicu odată fața mea?”

Ea zimbi, apoi dîse: „Bărbatul u cu care mă însoțiră, era frumós u, așa de frumós u, ca și mine. Însoțirea nòstră n'a fost u o disarmonia, dîr nicu o armonia, ci unu unicu son monoton, adormitor u și apăsător u. În zadar u căutam în trăsurile feței sale cu tóta dorința o liniă neregulată, escentrică, căci nu aflam. Și totu ast-felu era și ființa lui internă; n'avea nicu ridicăturî, nicu adîncimî, — era unu șes u regulat u, dîr monoton u, adormitor u și apăsător u. Atunci începui a visa de munți mari și prăpastii adînci și a desemna cu mînilé mele neîndemănatice nisce figurî urite și nisce fisionomii particulare și dori-am cu tot u de-adinsulu, ca natura să fi creat u o ast-felu de figură și acésta figură aveam dorință să o întîlnesc u.”

O ferbințelă plăcută mă cuprînseseră și dîsei cu foc u: „Fi tu scăparea, séu perirea

mea, Suhra, eu sîntu alu tîu! Duce cu mine unde vei voi, la viață séu la mórte — voința mea a încetat u!”

Apoi imi îngropai fața în 'îndoiturile hainei ei: aveam simțulu unei nimiciri dulci. Ast-felu stătu cât-va timp u. După aceea dîse Suhra încet u: „Maurus, du-te acum u” și eu mă ridicai. Și ea se ridică și imi întinse mîna; ea stătea înaintea mea ca o țelă și — ca sòrtea.

După ce eșii afară în nôpte și privi spre stele, mi se păreau cu totulu fără bu-cire și eu să mă părea, că am devenitu unu om u cu totulu altulu.

Acum cădusem cu totulu în puterea Suhrei și mândria mea, de a fi preferitu de densa, creșcea de-odată cu pasiunea. Eu vedeam zimbetul și auđiam observările batjocoritòre ale ômenilor u. Când eșiam cu Suhra pe strade, stăteau ômenii în loc u și se mirau despre contrastulu uitoru, ce esista între noi doi. În salònele de artă, în concerte și teatre atrăgeam u asupra nòstră atențiunea publiculu.

(Va urma).

lulă cutreeră țera; ba s'au ivit și o su- medeniă de procese din cauza moștenirii. E o adevărată harababură.

De câtă trebuie să se scie, că în- trăgă comedia asta se va sfârși în profitul avocaților, agenților și a samsarilor, er moștenitorii se vor alege cu o părțică foarte mică.

Doica lui Battemberg.

Să scie că prințul Battemberg a fost alăptat de o femeie italiană. Acastă doică mai trăese încă și locuesce în satul Velai, unde colinele Dart sunt mai acoperite de platan.

Ea se numește Piccolotto, der consă- tenii ei o cunosc sub numire de Barela.

In 1857 tatăl decedatului prinț fiind la Verona, o alese, ca să alăpteze pe fiul său. Trecură anii, copilul se făcuse om și doica se reîntorsese la sêraca ei colibă din Velai.

Dér Alexandru nu uitase pe a doua lui mamă și din când în când și aducea aminte de ea, trimițându-i din depărtare câte un ajutor.

Barela urmăria cu multă stăruință nița furtunosă a copilului alăptat de mense, și când află că el ajunsesse prinț al Bulgariei, sêrmana femeie vêrsă cele mai dulci lacrimi din totă viața ei.

Intr'o di după triumfurile de la Sofia, principele trimise femeii Piccolotto o foto- grafia sa. In dosul acestei fotografii erau scrise în italienește următoarele cu- rinte: scumpei mele doici, Alexandru I prinț al Bulgariei.

Mândria Barelei nu mai cunosea mar- gini, pe ori-cine întâlnea ea și arăta por- tretul și și dîcea cu o voce tremurătoare de emoțiune: én privesce, cât e de fru- mos bîiatul mamei.

Mai târziu după desastru, contele de Hartenau invită pe țerancă din Velai să vie la el în Viena.

Și Barela sărută pe prinț, făcî cu- noscința cu femeia, care împărțea exilul prințului, revêrși într'unu copilaș din lea- găm pe copilul, care cu trei-deci de ani apăsese dela sinul ei energiile corpului și ale minții.

Acum după atâtea lacrimi de bucuria, se varsă și lacrimi de durere, ca și o mamă, pe mormântul prințului.

O stringere de mână foarte scumpă.

Secretarul unei bănci din Viena a dat deună-zi mâna pe stradă cu un in- dividu, și scîrși cât îl costat stringerea aceasta de mână? Nicî mai multu nicî mai puțin de cât 1200 de fr.

Etă ce s'a petrecut:

Era o di frumoasă de toamnă. Secreta- rul neavîndu de lucru la birou pornese la plimbare pe strățile principale ale ora- șului. Ele erau pline de lumea care se uita curioasă prin vitrinele prăvăliilor, ca să veadă noutățile sezonului.

Secretarul mergea mereu înainte. Ajungîndu într'o stradă lăturalnică, de odată îi iese înainte un individ bine îmbrăcatu care cu un tonu amicalu, der cam supê- ratu, întrebă pe funcționarul, decă-lu mai cunosea.

— Mă chiamă Carol Henner — dise individul, luând mâna secretarului și stringîndu-i-o lungu și tare.

Funcționarul fî așa de surprinsu la ceputu în câtă câte-va clipe nu putu să rostêscă o vorbă măcaru.

Ei se uitau țintă unul la altul, țî- plîndu-se de mână.

— Vrea să dîcă nu mă cunoști?

— Nu... pôte mă confuți cu altul...

— D. Carol Henner nu-ți aduc aminte?

— Scuză-mê, der n'am nicî n'am văditu nicî unu prietinu, sêu cunoscutu cu numele ăsta.

— D-ta ești amplotiatu la prăvălia lui Har?

— Nu... eu sunt secretaru de bancă.

— A, pardonu. Am greșitu. Scuză-mê.

— Nu face nimic.

— Salutare!

— Salutare!

Cu aceste cuvinte cei doi ômenî se despartu. Secretarul pornese înainte der nu face 20 de pași și observă, că-i lipsece cêsornul de aur și lanțulu. Se pipăe la la busunar și vede, că-i dispăruse și por- tofelul cu 1000 de fr.

Individul cu care se întâlne se era de cât unu escroc îndrăsnețu și fôrte dibaciu, care îi sterpelise lucrurile.

O căsătorie mișcătoare.

S'a celebrat la Melilla, teatrul rês- boiului Spaniolor cu Cabylii, între fiica generalului Margallo, mortu de curîndu în fruntea trupelor spaniole, și locotenen- tul Saltos. Locotenentul Saltos a fostu gravu rănit, luptîndu alătura cu șeful său în diua morții gloriose a generalului. A trebuitu astfelu, ca ofițerul să fiă trans- portat pe unu patu dela locuința sa la locuința logodnicei. Vêduva generalului, îmbrăcată în haine de dolu și doi sêu trei amici, au asistat la această scenă mișcătoare. Unu capelanu militaru a datu binecuvên- țarea tinerilor căsătoriți.

Calendarul săptămânal. Table with columns for months (Brumar, Decembrie, Ianuarie), days of the week, and various religious and public events.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 29 Nov. n. 1893.

Table of commodity prices in Budapest, listing items like grain, oil, and sugar with their respective prices per unit.

Sămînțe vechi ori nouă. Table with columns for seed types and prices.

Table of seed prices, including items like wheat, rye, and various oils.

Producte div. Table with columns for product names and prices.

Table of various products and their prices, including different types of oil, sugar, and other goods.

Têrgul de rimători din Steinbruch. La 29 Novembre n. 1893

Starea rimătorilor a fostu de 147,829 ca- pete, la 18 Nov. au intrat 2888 capete și au ăsit 1829 rêmânîndu la 29 Nov. unu număr de 148,837 capete. — Se notêză marfa: ungușă veche, grea

dela — 45 1/2 cr. până la 46 1/2 cr. marfă ungușă tineră grea dela 47. — cr. până la 47 1/2 cr. de mijloc dela 47. — cr. până la 47 1/2 cr. ușor dela 47 1/2 cr. până la 46 1/2 cr. Marfă pârânsă grea dela 44 1/2 până la 45 1/2 cr. de mijloc dela 44. 1/2 cr. până la 45 1/2 cr. ușor dela 44. — cr. până la 45. — cr. — Marfă de România Békony de grea dela — cr. până la 44. — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dtto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mij- locia dela — cr. până la — cr. Marfă sêrbescă grea dela 44. 1/2 cr. până la 45 1/2 cr. Transito, mij- ciocia grea dela 44. — cr. până la 45 — cr. transito ușor de la 43. — cr. până la 44. — cr. — Porci îngreșati de unu anu dela — cr. până la — cr., îngreșati cu cucuruz dela — cr. până la — cr. Cântăritu la gară cu 4 — cr. până la — cr., în- grășat cu ghindă dela.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 1 Decembrie st. n. 1-93

Table of grain prices in Brașov, listing various types of grain and their prices per unit.

Cursul losurilor private din 29 Novm. 1893.

Table of private exchange rates, listing various locations and their respective rates.

Bursa din Bucuresci din 29 Novembre n. 1893.

Table of exchange rates in Bucharest, listing various financial instruments and their values.

Cursul la bursa din Viena. Din 1 Decembrie 1893.

Table of exchange rates in Vienna, listing various currencies and their values.

Table of exchange rates for various currencies, including gold, silver, and bank notes.

Cursul pieței Brașov. Din 2 Decembrie 1893.

Table of market prices in Brașov, listing various goods and their prices.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Advertisement for 'BEȚIA' medicine, describing its benefits for various ailments and providing contact information for the pharmacy.

Advertisement for a book collector, seeking books and offering a list of titles and prices.

Advertisement for a publication, mentioning a meeting in the Ministry of Commerce.

Advertisement for a public election, detailing the candidates and the process of voting.

Advertisement for Ernest Hintz, president of a commission, mentioning a meeting in Brașov.

1. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürich
 fendet **direct** an **Private: schwarze, weise und farbige** Seiden-
 stoffe von **45 kr. bis fl. 11.65** p. Meter — glatt, gestreift, karrirt, gemustert, Damaste etc.
 (ca. 240 versch. Qual 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei. Muster
 umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.

Viena, Hetzendorf, in Noemvre 1893.

Pentru a înlesni On. mele clientele procurarea de

Văpseli de lac în olei

pentru văpsitul podinelor
am înființat un depou
la Domnul HEINRICH WAGNER, în Brașov.

Acolo se pot cumpăra văpseli tot cu același preț ca și direct
 dela mine. Se dau și cartone de mostre gratis.

Fabrică de văpsele, lac și firnis
 în Hetzendorf

O. FRITZE.

4-6

„ARDELEANA“

instituti de credit și de economii pe acții în Orăștie.

Avis.

Instituti de credit și de economii

„ARDELEANA“

societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața mare Nr. 2 și 4
 în casele proprii.

Primesce depunerii spre fructificare sub
 următoarele condiții:

- Depunerii făcute la a căroră ridicare nu se re-
 cere abdicere, cu 5%;
- Depunerii făcute cu condițiune de a se anunța
 ridicarea lor, cu 5 1/2% și
- Depunerii făcute pe timp mai îndelungat de
 către Biserici, școle, corporații culturale, ori cu alt
 scop de binefacere, cu 6%.

Depunerii, ridicării seu anunțării se pot efectua și
 prin poșta.

Orăștie, 1 Aprilie 1893.

99,15 - *

Directiunea.

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este
Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp
 cu gust de cafea bône.

Acésta este avantajos că pôte înlocui caféua amestecată
 u cichorie oferând o cafea hrănitore și gustosă, un escelent su-
 rogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi.

Păđiti-ve de imitația.

Se află în totu locul. 41-53. 1/2 Kilo 25 cr.

Dintre tôte hărtile pentru țigaret
 este recunoscută de cea mai bună hărtia
 de țigaret **veritabilă frantzescă**

„Le Gloria“

fabricatiunea d-lor

JOSIFU BARDOU & FILS
 în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari,
 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineț și bunătate întrec
 tôte celelalte hărtii de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fiă-care
 cărticică pörtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu cres-
 tate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate
 neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătăt în Brașov la tôte marche-
 taniile și băcâniile en-gros, precum și la fiă-care debitant
 mai bun de tutun.

41.-53

Cheque-Conto
 la postă
 Nr. 505.

INSTITUTUL DE CREDIT
 ȘI DE ECONOMII

„ALBINA“

FILIALA BRAȘOVU,

Giro-Conto
 la banca
 Austro-Ungară.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%

ale „Albinei“ inst. de cred. și econ. în Sibiu.

Acelea sunt emise în bucăți à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu
netto 5% fără nici un scădemēt.

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie
 și 1 Iulie la casele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung.
 Commercial-Bank“ în Budapesta fără nici un scădemēt și
liber de ori ce provisiune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantă:

1. **Ipotecile**, care în sensul legii pentru scrisuri fonciare
 din anul 1876 sunt menite esclusiv pentru
 coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și asecurate prin
 intabulare în cărțile funduare în favorul aceloră, asupra că-
 rora se emit scrisuri fonciare până la maximum 1/3 a valôrei
 de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de
 supraveghiere pe fiă-care scris fonciar emis.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și
 pupilară.

2. **Fondul de garanție de fl. 200,000** special al scri-
 surilor fonciare, prescriș de legea amintită pentru mai mare siguranță a deten-
 torilor de scrisuri fonciare, care fond e detașat din capita-
 lul de acțiuni al institutului.

3. **Tôtă** cealaltă avere a institutului inclusive fondul de
 rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atât
 cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una
 din chărtiele indigene cele mai fructifere se reco-
 mandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de
 bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le
 vindem pe cât ajunge provisiunea lor în cursul
 de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în
 cursul mijlociu.

„ALBINA“

instituti de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

6-*

SENSAȚIE

facu orolôgele de buzunar

Original Goldin remontoir, de Genf acuma
 inventat. Aceste orolôge lucrate admirabil
 de elegant, nu se pot deosebi nici de spe-
 cialiști de cele de aur curat. Capacurile forte
 frumos ciselate, nu și perde fasonul și pentru
 mers regulat se garantă în scris pe ter-
 min de 3 ani.

Prețulu unui orolôgu 6 fl.

Lanțuri de Goldin cu carabină de sigu-
 ranță, fason sport mărei seu panteră cu
 1 fl 50 cr. Se dă la fiă-care orolôgu un toc

gratis. Aceste orolôge deja sunt introduse la cei mai mulți emploiați ai
 căilor ferate austro-ungare. Se pot procura exclusive prin depoul central:

ALRED FISCHER, Wiena I. Adlegasse 12.

Publicatiune.

Se deschide a XVII.

Loterie reg. ung. de binefacere a statului,

a cărei venit curat în urma decisiunii Majestăței Sale c. s. r. apostolice se va
 împărți 2/10 părți fondului de pensiu a teatrului național, 1/10 parte reuniunii
 regnicolare a femeilor din Ungaria, reuniunii de ajutorarea altuatiilor vindecați,
 reuniunii amicilor de copii din Budapesta, fondului ce a are se crea pentru
 ajutorul veduvelor și orfanilor seract de emploiați, casa ortanilor „Maria
 Valeria din Cluj, școla de meserii în Nagy-Károly (com. Satmar), fondului de
 pens. a renniunei, artistelor, institutului de corectiune, ce se va înființa în Agram.
 Câștigurile în număr de 3282 representă după plauul de câștiguri suma de
160.000 florenți și anume:

1 câștigul cel mare cu fl. 60.000	2 câștiguri cu fl. 2.000
1 „ „ „ „ 15.000	4 „ „ „ 1.000
1 „ „ „ „ 10.000	20 „ „ „ 500
1 „ „ „ „ 5.000	50 „ „ „ 100
1 „ „ „ „ 4.000	200 „ „ „ 50
1 „ „ „ „ 3.000	3000 „ „ „ 10

Tragerea va fi la 28 Decemvre 1893. 1 Los costă 2 fl. v. a.

Losuri se capătă: la Direcția loteriei în Budapesta la tôte oficiile de lo-
 terie, sare și dare, la mai multe oficii postale, „Mercur“ în Viena, și la orga-
 nele încredințate cu vânđarea losurilor în orașe și comune mai însemnate.
 Budapesta 1 August 1893.

Directiã Loteriei reg. ung.